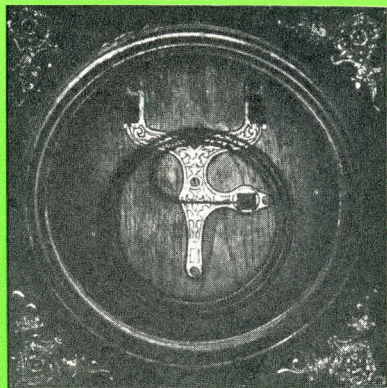

PRIMS 71

Repertoár malé scény, ročník 9, 1971, cena 3 Kčs

VYSTAVUJE
ANTONÍN
VODÁK

JAK SE ZAVAŘUJÍ MOUCHY

PAVEL FIALA

Jedna židle uprostřed místnosti.

Na židli sedí muž Matěj s ubrouskem pod krkem, v pravé ruce nůž a v levé vidličku.

Zleva se ozve něžně žena Hanka: „Tak už pojď, Matěji!“

Matěj se vztyčí, radostně se odrazí a zmizí nalevo. Chvilinku je božské ticho. Pak varhany, šelest listí, cinkot skleniček, tovární siréna a zakokrhání.

Po chvíli se Matěj objeví. Šťastný, nacpaný, utírá si ubrouskem pusou. Za ním vyjde jeho žena. Trochu kvoká. Matěj odhodí ubrousek na zem. Hanka jej zvedne a utře si s ním taky pusou se slovy: „U nás můžete jíst se země.“

„Prosím!“ Vztyčí se Matěj a vypne se a potom se spustí na kolena, vyhledá drobeček a slastně vloží na jazyk a polkne. Zamlaská. Hanka mu utře pusou a ozve se zvonek.

Hanka zvolá. „Havránkovi.“

Matěj. „Běž otevřít, schovám zatím ubrousek.“

Hanka běží otevřít a Matěj cpe ubrousek nejdřív za košili, potom do rukávu, potom do kapsy, ale nikam ubrousek nemůže pořádně schovat. Nakonec jej nacpe vzadu za kalhoty.

A to už jsou tu Havránkovi.

Usmívají se. Havránková se uznale rozhlíží. „Dnes máte uklizeno.“

Matěj: „Všechno jsme si snědli!“

Kývne na Havránkovou, Havránková vybalí z tašky chleba, podá chleba Havránkovi, Havránek si s chlebem chvíli pohrává a po chvíli pohrávání vyjede na nevinně přihlížejícího Matěje a Hanku: „No – nůž nám snad počíte!“

Hanka: „Stačí říct. Jak jste se měli u moře?“

Matěj: „U nás můžete jíst se země.“

Lehne si na břicho a hledá drobečky. Vždycky když naplní hrst, otočí se slastně na záda a spouští si drobečky do úst, jako jahody. Žena se vrátí s nožem. „A nenadrobte!“

Havránek ukrojí dva malinké krajíčky, podá zbývající chleba Havránkové, Havránková zbytek chleba zabalí a vzorně uloží do tašky, potom si od Ha-

vránka vezme jeden krajíček, dává Havránkovi na oplátku ubrousek, oba dva si potom zastrkávají ubrousky za límečky. Havránek vrací Hance nůž, Matěj i Hanka koukají, jak Havránkovi začínají žvýkat chleba.

Havránek: „Jak se máte?“

Hanka: „Ale ani se neptejte!“

Matěj: „My už jsme po obědě.“

Havránkovi upadne drobeček, Matěj po něm skočí, Havránková se rozesměje.

Hanka: „Matěji, že se nestydíš!“

Havránek se shýbá pro drobeček, ale Havránková ho zarazí: „Necháš to! Až odejdem, můžou si to sezobát, ale až odejdem!“

Hanka vztekle vyprskne a vyplázne na Havránkovou jazyk a zaječí: „Huso!“ Pak odběhne.

Havránková s Havránkem se smějí a smějí, Matěj je ještě jednou na kolenu.

Hanka se ve chvíli vrací s třibarevným pytlíčkem v ruce. Vybaluje z něj zbytky vánočky.

Matěj ihned padá na kolena a Hanka kolem něho začne drobit vánočku, pyšně odříkávajíc: „Pekla . . . jsem . . . vánočku . . . s rozinkama . . .“.

Havránková přejde v smích, Havránek přestane žvýkat a oba pozorují cpoucího se Matěje.

Potom se Havránková usměje: „U moře svítlo nepřetržitě slunce 48 hodin, nepřetržitě. Potom jenom na chvíli blikla tma a zase svítlo nepřetržitě slunce a barevné rybky vyskakovaly nad hladinu a svalnatí plavčíci si s nimi hráli – no bylo to tam překrásné, překrásné.“

Matěj zapomněl na vánočku a poslouchá s otevřenou hubou. Hanka zpozoruje, že Matěj si nevšímá její vánočky, nýbrž Havránkovic moře. Vykřikne: „Dojez to, Matěji! A nikoho neposlouchej!“

„Sedněte si, Evičko. Jestli chcete, vezměte si trochu vánočky. Je s rozinkama.“ Havránková si sedne a vyklouznou jí kolena.

Matěj už zase klečí a zobe drobečky, hlavně pozoruje Evina kolena a tak strká do pusy všechno, co mu přijde pod ruku.

Havránek: „No, my už zase poběžíme.“

Havránková: „Musíme ještě pro pepř, k večeři děláme krocana.“

Hanka: „Matěji – pepř a v neděli!“

Havránková: „Právě v neděli.“

Havránek: „V neděli je totiž . . .“

Havránková: „Ty mlč. Mlč, prosím tě! Už jsi nadělal ostudy ažaž.“

Matěj: „A co děláte večer.“

Havránková přitáhne Havránka a cosi mu zašeptá.

Havránek: „Ale – stěhujeme klavír do sklepa.“

Havránková: „A to víte – bydlíme ve čtyřřadvacátém patře.“

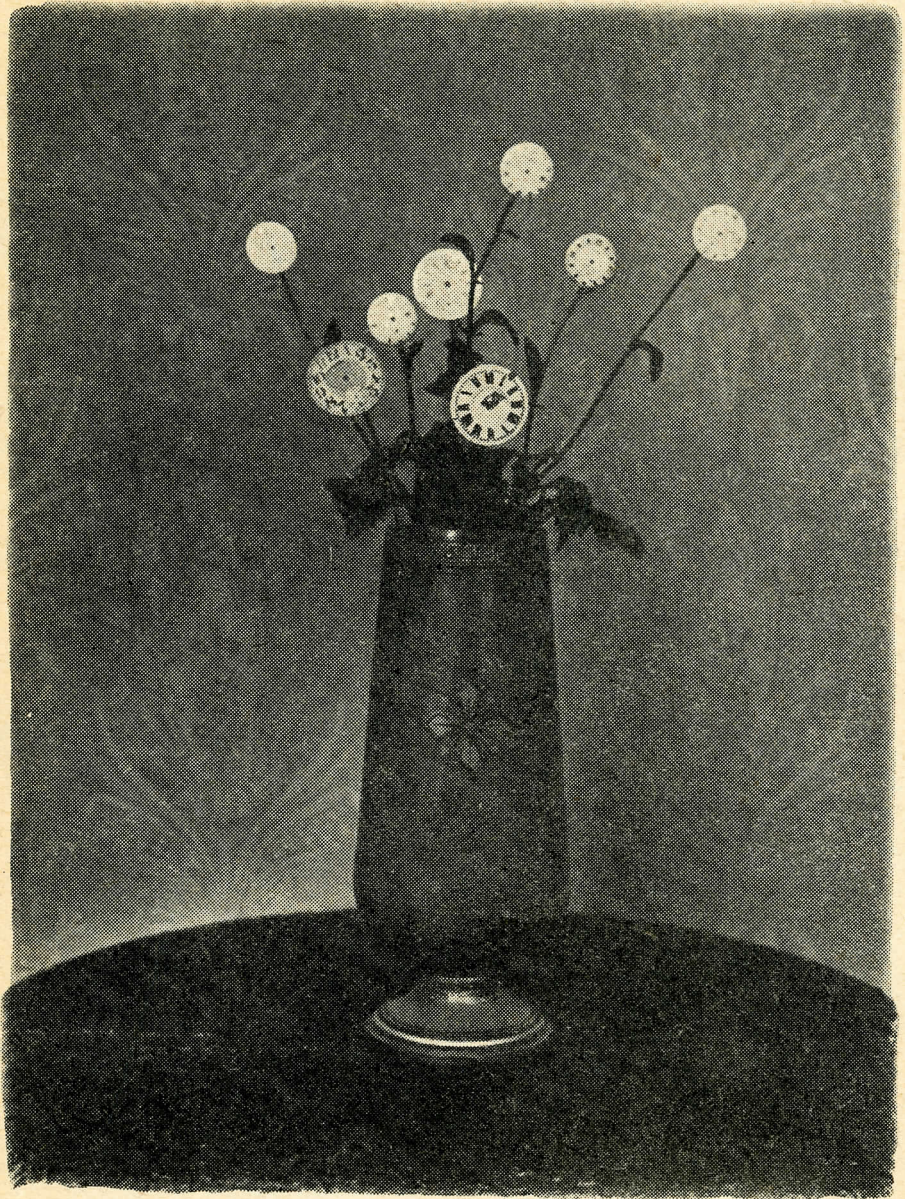
Havránek: „A výtahy zrovna nejezdí.“

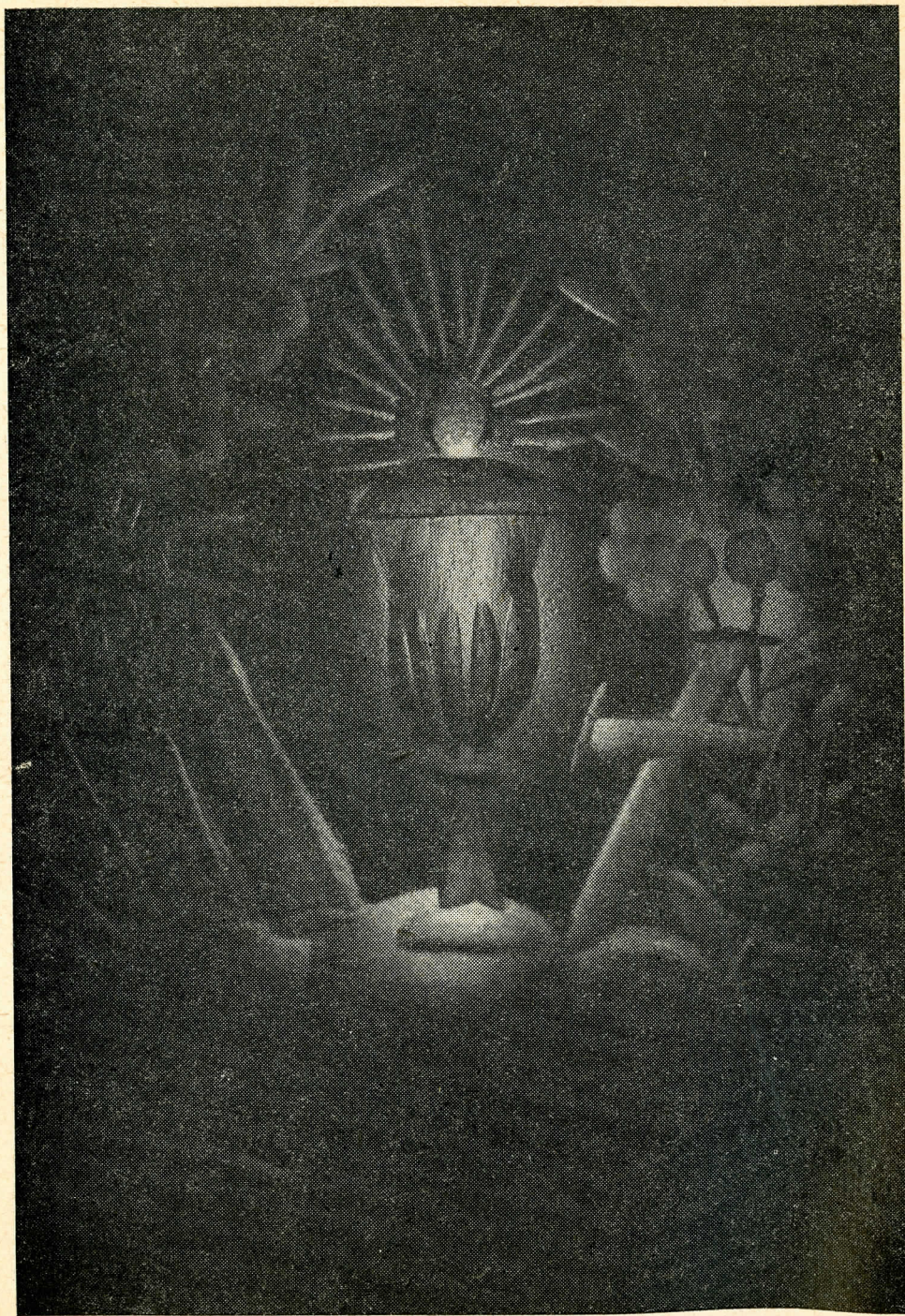
Havránková: „Nehledě k tomu, že by se do výtahu náš klavír stejně nevešel.“

Žena Hanka přitáhne Matěje k sobě a cosi mu zašeptá.

Matěj: „To nám ten krocana za tu dřinu nestojí.“

Havránková: „Jo tak, my už zase poběžíme. Tak na shledanou Hanko a přijďte zase někdy vy k nám.“

Matěj: „Musím se oholit.“

Havránek: „Na shledanou a děkujeme za nůž.“

Hanka: „Matěji, pojd' se rozloučit.“

Matěj se vrátí s namydlenou tváří: „Na shledanou a raději přijďte vy k nám, máme přece jen o židli víc a líp se sedí.“

Havránek: „Tak ještě jednou děkujeme za nůž a na shledanou.“

Všichni se na sebe smějí, objímají se, podávají si ruce a líbají se. Havránkovi odejdou.

Matěj se vrací k holení a Hanka cosi hledá na podlaze. Konečně najde, položí drobeček na jazyk a dlouho ochutnává. Hanka: „Matěji!“

Matěj: „Já se nedoholím!“

Hanka: „Matěji! Havránkovi měli chleba z dolní pekárny!“

Matěj: „Kde na to ty lidi berou!“

Žena zpozorní. Pozoruje cosi na podlaze a to cosi se pohybuje.

Hanka: „Matěji!“

Matěj: „Já se nedoholím!“

Hanka: „Pojd' sem rychle.“

Matěj nechá mydlení mydlení a pozoruje taky to cosi, co se pohybuje na podlaze. Potom tiše vytrhne ubrousek, roztáhne jej a tiše se plíží. Skok – a lovec Matěj cosi přepadl ubrouskem. Chvilí leží na břiše, ani nedutá a pak vnoří ruku pod ubrousek a vítězně se podívá na Hanku.

Matěj: „Hand'ulo . . . je pěkná!“

Hanka: „Matěji – hned ji upeču a dáme si do nosu.“

Matěj: „Blázníš! Tuhle zavaříme!“

Hanka: „Vždyť už máme tři sklenice na zimu.“

Matěj: „Tuhle zavaříme na příští zimu. Havránkovi puknou – masařka s brusinkama.“

Hanka se dá do tichého pláče.

„A mohli jsme si k ní vzít červené víno . . .“

Matěj Hanku konejší a hladí ji po vlasech: „No tak, no tak, Hanko . . . Haničko . . . Hand'ulko, už dost . . . neplač . . . už, no, neplač přece . . . musíme se trochu krotit . . . no tak . . . Hand'ulko . . .“

Jiří Pištora

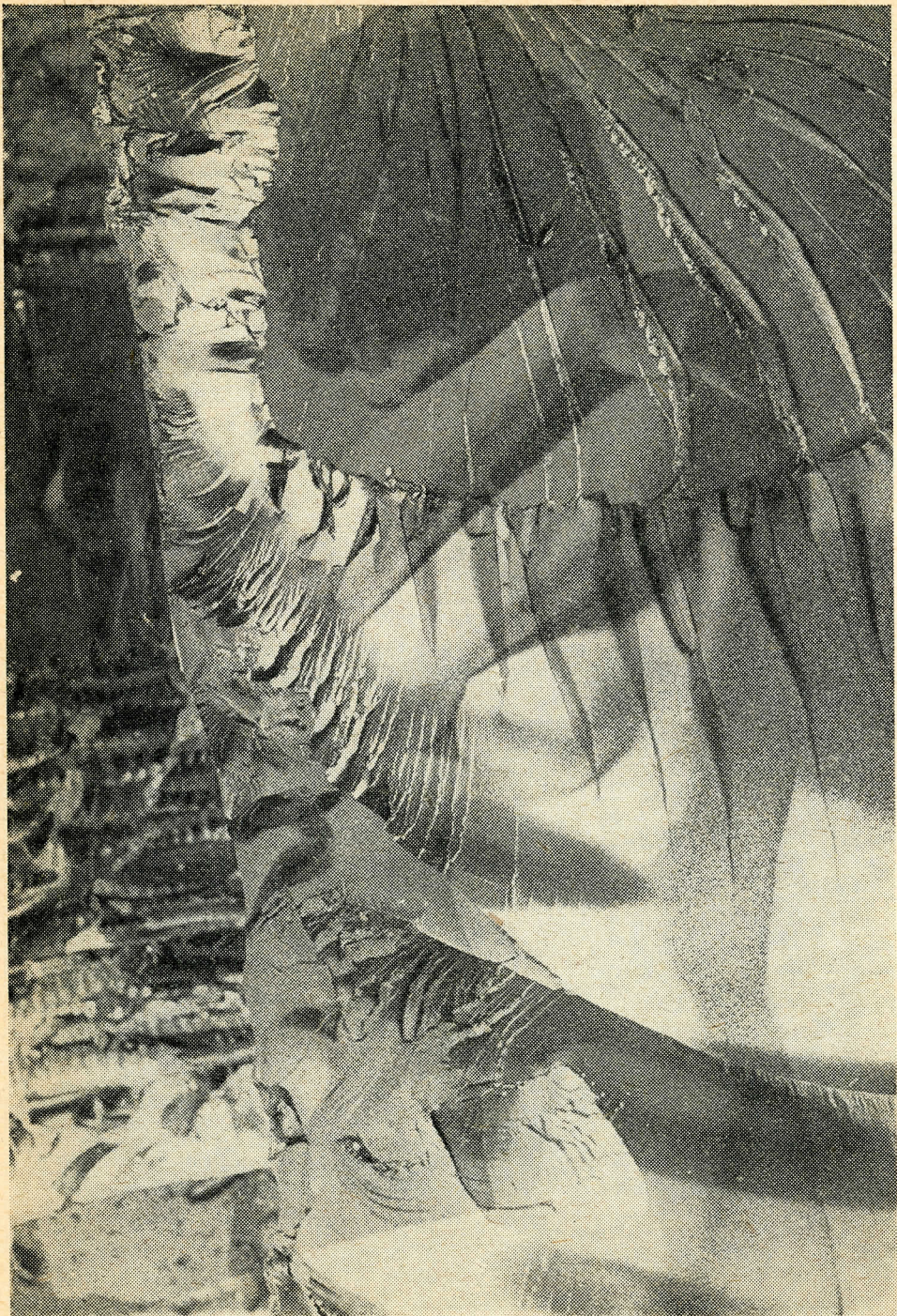
zazdívání

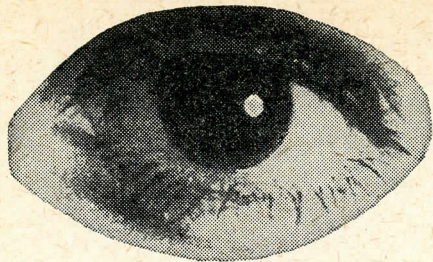
*Psí mapy v omítce
po zazdívání slov
po dávném zazdívání
mezi kamarády*

*A jak jsem vodil lásky na hřbitov
shledávat vinu za knížecí zrady,
pěši i vykonané
jízdni pistolí,*

*zazděné lásky,
které nebolím
zazděné kolibříky,
zazděné labutě
slabounce slýchám ozývat se...*

*Asi už odjinud.
A pořád po kotníky
v osudu pro neplavce.*

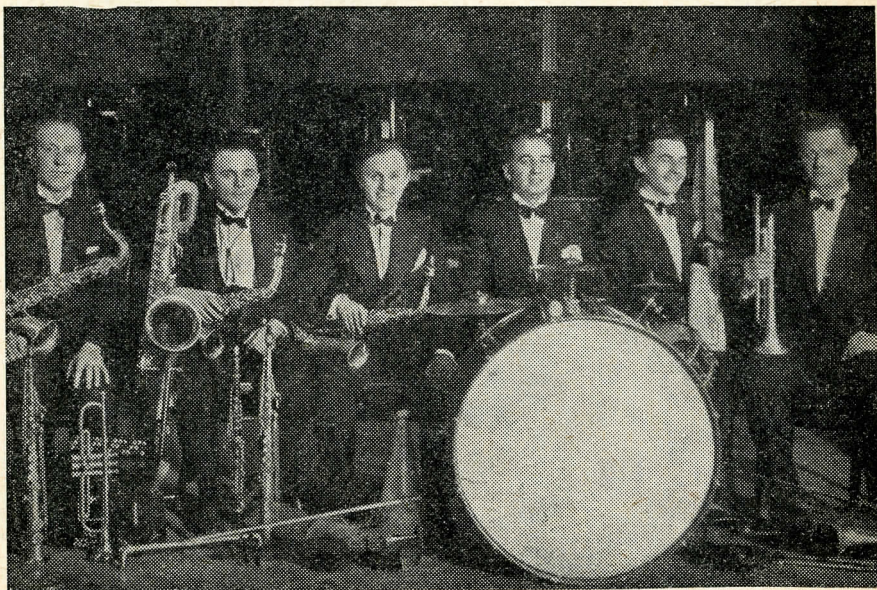

OČIMA VZPOMÍNEK

(1)

KARLA VACKA

SECT PAVILLON, PRAHA 1926—
KAREL VACEK, PRVNÍ ZPRAVA

Mimořádnou osobností v historii naší taneční hudby je Karel Vacek: muzikant mimořádně talentovaný a vzdělaný a zároveň inteligentní a skromný. Každý z jeho kolegů-skladatelů mu může závidět nejen početné obecenstvo, ale i způsob, jakým jeho písničky pronikají k novým posluchačům a jak bezprostředně k nim hovoří. Ojedinelý úspěch jedné skladby je možno připisovat náhodě, vypjaté reklamě nebo jiným nehudebním okolnostem; příčiny soustavně a několik desetiletí trvající obliby celé písničkářské tvorby jednoho autora však musíme hledat zcela jinde. U Karla Vacka ji najdeme nejen v muzikantském talentu, ale i v dokonalém technickém vybavení a především pak v důvěrné znalosti těch, kteří jeho hudbu hrají, zpívají a poslouchají.

I dnes – přes ostrý nápor beatové hudby – se hrají Vackovy skladby takřka denně v několika evropských zemích. Největší zájem o ně je – kromě naší vlasti – v německy mluvících zemích, kde má venkovská dechovka podobnou tradici jako u nás. Mezi nejhranější patří polka U jezu – proč, to neví ani Karel Vacek sám. Jisté však je, že ačkoliv tato skladba nebyla dodnes opatřena německým textem, má ji ve svém repertoáru pod názvem Fuchsgraben snad každá dechovka hudba v Rakousku, Švýcarsku, NSR i dalších zemích. Velký úspěch provází také další polku staršího data Hů a hů. Žádná z těchto skladeb však nemůže ani zdaleka ohrozit prvenství již téměř legendární Cikánky, napsané začátkem třicátých let. Na její vznik Karel Vacek vzpomíná: „R. A. Dvorský, v jehož orchestru jsem tenkrát hrál, dostával zdarma velké množství not – Melody Boys byli velmi populární a každý autor měl proto mimořádný zájem, aby měli v repertoáru také jeho skladby. Mnohé ze zaslých melodií jsme si pro informaci přehrávali přímo z listu, obvykle v raních hodinách, kdy již většina hostů odešla domů, rovnou na pódiu. Jednou jsme mezi těmito skladbami objevili také velmi špatné české tango s opravdu hloupým textem. Ačkoliv jsem nikdy neinklinoval k šestiosminovému tříčtvrtečnímu taktu, rytmus tohoto tanga mi nějak utkvěl v mysli. Řekl jsem si, že bych mohl také něco podobného napsat a pro vlastní uspokojení jsem se pustil do práce.

Tango, které tak vzniklo, jsem po dokončení založil mezi noty na pianě, kde zůstalo dlouho ležet: snad proto, že jsem se pokládal v prvé radě za muzikanta a skládání písniček jsem nepovažoval za svůj obor. Teprve po nějaké době jsem tango doplnil také textem. Šel jsem na to češtinářsky: nejdříve jsem vyloučil všechna témata, o nichž se tenkrát hodně zpívalo, a pak jsem začal hledat slova, která by se dobře hodila na úvodní takty. Nu, a tak mě také napadlo Cikánko ty krásná – to sedělo. Ostatní pak již šlo samo – pochopitelně nemohly chybět ani černé oči, ani nevěra a další rekvizity, spojené obvykle s cikány. Ale i tak zůstala skladba na pianě – až jednoho dne přišel ke mně na návštěvu kapelník Stoljarovič, známý pod přezdívkou Harry Harden. Přehraboval se mi v notách na klavíru, až nalezl Cikánku – to ještě byla v C dur. Přehrával a přebroukal si ji a okamžitě řekl, že podle jeho názoru je to vyložený šlágr. Hned mě také přemluvil, abych notový záznam doplnil dalšími nástroji: houslemi, harmonikou atd. a abych to k vůli saxofonům přepsal do As dur. Pak jsem vzal tango do orchestru k R. A. Dvorskému a ten mě s ním ihned poslal k nakladateli Vlкови; šel jsem velmi nerad a snad jsem měl tušení proč: pan Vlk se mnou téměř nemluvil a skladbu odmítl, aniž se na ni podíval. Zájem však projevil jiný nakladatel, který mi

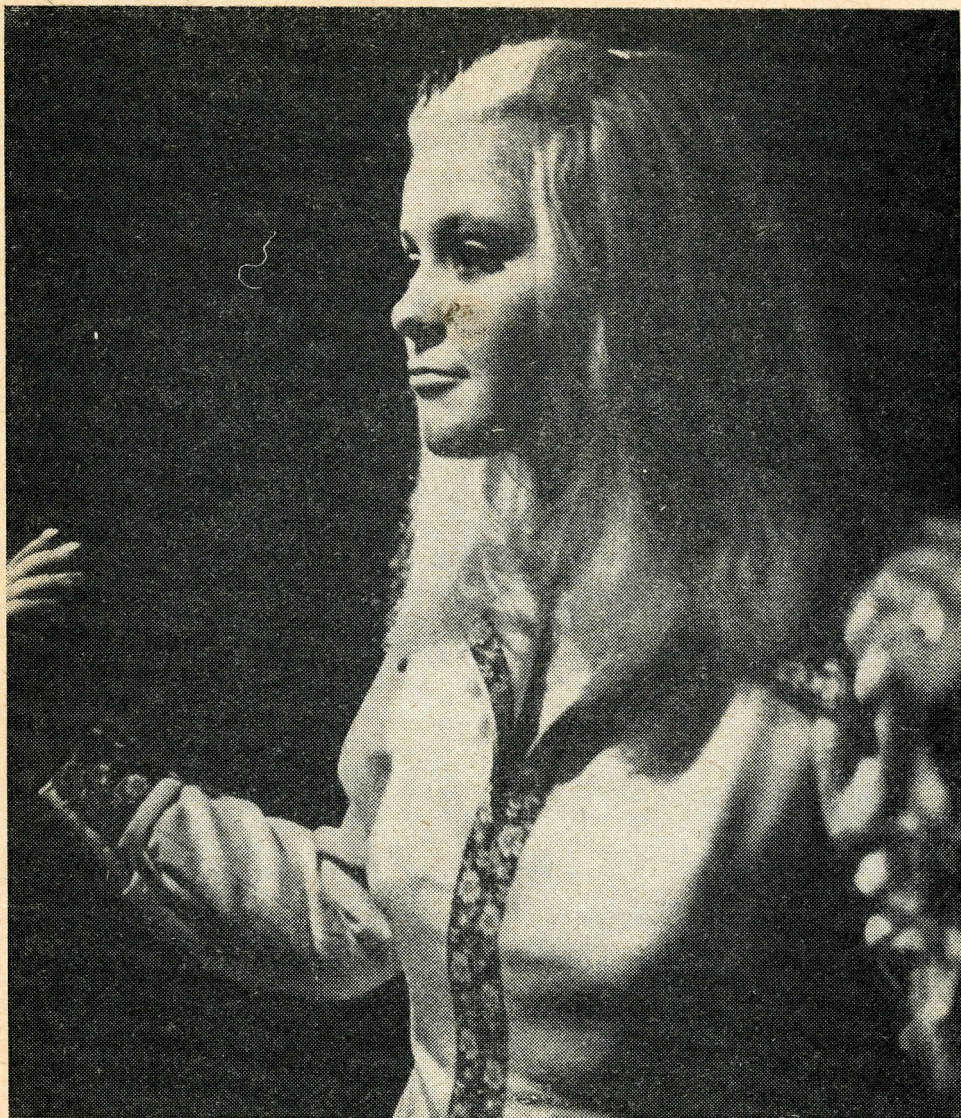
za Cikánku vyplatil jednou provždy 200 korun. Potkal mě tedy stejný osud jako Jaromíra Vejvodu, který také obdržel za svoji světoznámou Škodu lásky pouze nepatrný jednorázový honorář.

Cikánku jsme nahráli s Dvorským na desky Ultraphon a nazpíval ji kvartet ve složení Dvorský, Klemr, Kocina a já. Ten den jsme natočili celkem 12 skladeb a Cikánka byla poslední: snad to, že jsme již byli notně unaveni, způsobilo, že skladba dostala takovou zvláštní a trochu melancholickou atmosféru. Tehdy to vypadalo, že jde o naše poslední natáčení: firma Ultraphon stála před úpadkem a honoráře pro muzikanty byly vybírány od akcionářů. Šéf firmy Valentini ve snaze zachránit co se ještě dá, zašel s Cikánkou do kina Juliš na Václavském náměstí, a požádal, aby desku přehráli vždy před zahájením promítání druhé části filmu po přestávce. Zároveň se na plátně promítal titulok, který oznamoval, že novou skladbu Cikánka hraje R. A. Dvorský. Lidem se hned napoprvé tak zalíbila, že po jejím přehrání začali spontánně tleskat. To bylo něco tak neobvyklého, že z vedení kina ihned telefonovali a pozvali nás, abychom se přišli podívat. Samozřejmě, že jsme okamžitě šli a skutečně – vše se opakovalo: úspěch byl opět mimořádný. Z filmu sice nevím vůbec nic, a ač mě trochu mrzelo, že se mé jméno na plátně tehdy vůbec neobjevilo, byl to přece jen jeden z nejsilnějších zážitků mého života. Cikánka měla skutečně nevšední ohlas. Jen u nás se jí prodalo přinejmenším 80 000 kusů, což bylo na začátek třicátých let opravdu mimořádné množství.

O nějaký rok později – přesně v roce 1935 – se rozběhlo Vackovo tango dále do světa. Prostřednictvím vídeňského nakladatelského podniku Da capo je převzal londýnský nakladatel Feldman a pak hrál Cikánku pod názvem Play to me gipsy plného půl roku slavný orchestr Henryho Halla. Úspěch byl takový, že pan Feldman poslal autorovi dobrovolně 500 liber – vzhledem k té nešťastné smlouvě neměl totiž Karel Vacek nárok vůbec na nic.

Cikánka se však hrála také v Německu – pod názvem Du schwarze Zigeuner – i v dalších evropských zemích a vycházela tiskem dokonce pokoutně: sice se jménem autora, ale bez udání nakladatele. A co je zajímavé: Cikánka pronikla i do USA (podle úředního vyúčtování za rok 1936 měla dokonce 14 000 repríz) a jako šlágr týdne byla inzerována v Tokiu. Nu a pak se v šedesátých letech dožila dokonce renesance a byla nahrávána nescíslněkrát znovu: slyšeli jsme ji v podání holandského orchestru Jacka Bultermana stejně jako v provedení švédské dixielandové skupiny.

Karel Vacek se narodil v Liberci 21. března 1902 a jako sedmiletý chlapec se přestěhoval s rodiči do Prahy. Jeho otec byl sám nadšený hudebník a proto posílal brzy mladého Karla učit se na housle a klarinet k panu Koškovi z Národního divadla. Karla Vacka zaujala hudba natolik, že k těmto dvěma nástrojům připojil ještě flétnu, hoboje, violu, kontrabas, křídlovku, trombón, lesní roh, tubu a bicí nástroje. Svízelné zásobování ve válečných letech přimělo Vackovu rodinu, aby se v roce 1917 odstěhovala na venkov, kde Karel pracoval jako dělník v továrně a o sobotách a nedělích vyhrával na venkovských tanečních zábavách. Tyto dva roky rozhodly o budoucím zaměření mladého hudebníka a skladatele: kdyby byl býval zůstal v Praze, byl by pravděpodobně později psal foxtroty. Ale takhle mu venkovské tancovačky a šumaiři přirostli natolik k srdci, že zůstal jejich hudbě věren dodnes. (Pokračování)

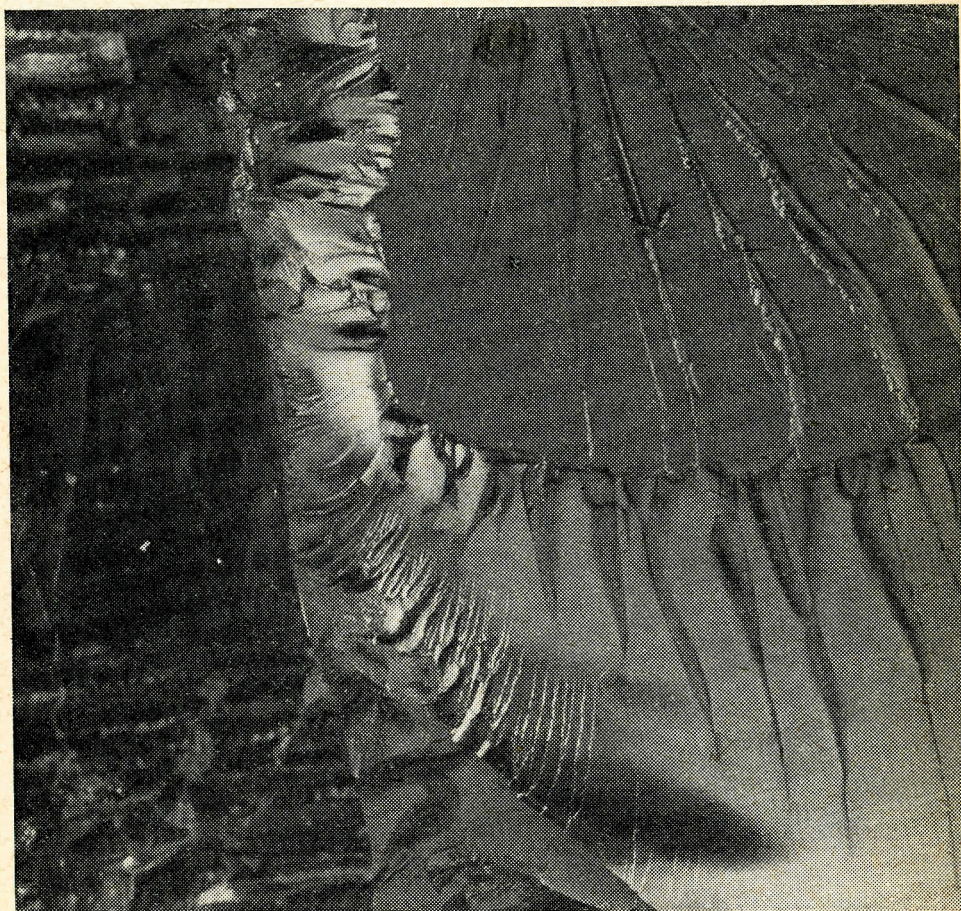
VALERIE ČÍŽMÁROVÁ

FOTO PAVEL JASANSKÝ

MUZA PAVLOVOVA

SLADKÁ CHVÍLE ODPOČINKU

PŘELOŽILA LUDMILA DUŠKOVÁ

OSOBY: PAN S.
PANÍ S.
PAN J.

Nevelká místnost. Na pohovce pod lampou sedí paní S. a cosi šije. Proti ní v křesle čte pan S. noviny.

PAN S.: . . . náhle skončil. Pohřeb se bude konat ve dvanáct hodin nula nula.

PANÍ S.: Dneska jsou ty noviny nějaký zajímavý. Už dávno v nich nebyly takový zajímavý zprávy. Tak vod zítřka bude všechno kromě voceta a sirek lacinější, jo? Nechápu, proč už vocet a sirky nezlevnili taky . . . Tak moc se toho voceta zas nespotřebuje. K čemu taky? Stejně je už skoro kyselý. Vokurky kyselý, zelí kyselý, rybičky kyselý . . . Jo, sirky, to je něco jinýho.

PAN S.: Sirky jsou vždycky žádaný. Jako vodka . . .

PANÍ S.: Moje řeč. Nedivila bych se ani, kdyby podražily. Bylo by to úplně logický. **(Upřeně hledí směrem, kde sedí PAN S.)** No jo, já to věděla, zas držíš ty noviny vzhůru nohama. A pak mi všechno čteš vopáčně, vidíš to!

PAN S. **(v rozpacích)**: Vážně, ani jsem si nevšiml. Tyhle brejle už jsou na mě slabý. Musím si dát předepsat nový.

PANÍ S.: Já koukám jak jelen, že ty noviny jsou najednou takový zajímavý, a vono je všechno vopáčně. A zlevněnej bude jen vocet a sirky. No jo, co se dá dělat, zaplaťpánbůh za to. Voceta se spotřebuje! Hrůza! Co veme člověk do ruky, na všechno aby lil vocet – na vokurky, na zelí, na rybičky . . . A sirek člověk vyškrtá ještě víc.

PAN S.: Sirky jsou vždycky žádaný. Jako vodka . . .

PANÍ S.: Jo, a jak je to vlastně s tím pohřbem! Čet jsi, že umřel nákej von Foh, že jo?

PAN S.: No jo, von Foh. Povídám si, to bude nákej Němec. A von je to zatím Hfonov, a to vypadá na Rusa.

PANÍ S.: Škoda, radši to měl bejt Němec. Znáš přece to přísloví: Po čem Rus škytne, Němec chcípne.

PAN S.: Ty jsi necita.

PANÍ S.: Nejsem, mám jenom smysl pro spravedlnost.

PAN S.: To je prašť jako uhoď. **(Je slyšet zvonek.)** Někdo zvoní. Kdo je to?

PANÍ S.: To bude soused. Ten vždycky přichází nečekaně. **(Jde otevřít. Je slyšet hlasy: „Á, to jste vy, sousede, dobrý den, pojd'te dál!“ „Dobrý den, dobrý den, milostivá paní!“ Vchází PANÍ S., za ní PAN J. v čepici se štítkem, s batohem na zádech a s deskami v ruce.)**

PAN J.: Dobrý den, sousede.

PAN S.: Dobrý den, sousede, jak se máte?

PAN J.: Děkuju, ujde to. Já jen na skok. **(PANÍ S.)** Nemohla byste mi půjčit hrnek mléka? Černou kávu mi kočka nechce za nic na světě. Černou kávu moje kočka prostě nesnáší.

PANÍ S.: To víte, sousede, s radostí. Vám přece nikdy nic nevodepřu.

PAN J.: Děkuju. Chtěl jsem jí sběhnout pro mléko, ale když ona nesnáší průtahy.

PAN S.: Máte krásnou čepici. To jste koupil, nebo jste si ji udělal sám?

PAN J. **(skromně)**: Sám jsem si ji udělal. **(Ukazuje)** Když se složí takhle a zapne tadyhle, může sloužit jako talíř. A když zatáhnu za tuhle pásku, mám sběračku. A takhle je to šálka. A takhle ohřívací láhev.

PANÍ S.: Ohřívací láhev?

PAN J.: No ovšem, pro případ, že vás rozbolí břicho. Stává se přece, že ně-

kam jdete, a najednou vás rozbolí břicho! V tom případě sundáte čepici, zatukáte na první okénko u cesty, vyžádáte si trochu vařící vody a jste zachráněná.

PANÍ S.: A co když prší?

PAN J.: Ale to máte jedno. Břicho bolívá, i když prší. Já sám znám takové případy.

PANÍ S.: No jo, ale pak nebudete mít nic na hlavu.

PAN J.: Pro tento případ jsem zařízen následovně... **(Vytahuje z kapsy pouzdro na cigarety)**

PANÍ S.: Cigártaška!

PAN J.: Ano, na první pohled. Ale stačí zde stisknout knoflík. **(Tiskne a z pouzdra vytahuje jakýsi předmět)** Vidíte?

PANÍ S.: Co je to?

PAN J.: Prostá pokrývka hlavy. Říkejte si tomu jak chcete – klobouk, ušanka, cylindr, cožpak to není jedno? Důležité je, že vás ochrání před deštěm.

PANÍ S.: A co cigarety? Nezmoknou vám tam nahoře? **(Ukazuje na hlavu)**

PAN J.: I to mám podchyceno. Z úzkých mi pomůže tato věčička.

PANÍ S.: Desky!

PAN J.: Ano, desky, které se dají složit na čtyři způsoby. Takhle **(skládá)** a tadyhle po krajích se to sepne **(spíná)** a je z ní tvrdé pouzdro na cigarety. A nepromokavé. To ovšem není důležité, jelikož jeho místo je v kapse.

PANÍ S.: No ne!

PAN S.: Velice originální!

PANÍ S.: Jo, a kam dáte spisy? V deskách přece mohly bejt nějaký spisy, nějaký rukopisy nebo doklady, to, doufám, uznáte?

PAN J.: Ale ovšem, že uznávám.

PANÍ S.: No, a ty zmoknou. Vostanou vám přece v rukou jen tak.

PAN J.: Na to jsem také pamatoval. Pro ten případ nosím s sebou toto. **(Shazuje se zad batoh)**

PANÍ S.: Ruksak?

PAN J.: Tady ho rozepnete, a tady, a tady **(rozepne)** a učiníte toto. **(Batoh nabývá zcela jiných forem)**

PANÍ S.: Lavórek! Aha! Už vím! Schováte spisy pod lavórek...

PAN J. **(v rozpacích)**: Rozepnul jsem to jinde, než jsem chtěl. **(Chvíli se hmoždí s batohem a ten nabývá stále nových a nových forem)**

PANÍ S.: Dětský kočárek. No, to je ale miloučký!

PAN J. **(v rozpacích)**: Něco jsem musel poplést... moment... **(Hmoždí se s batohem)**

PANÍ S.: Stínidlo! Takovej krásnej širm! A zřejmě bytelnej!

PAN J. **(pln zoufalství)**: Je to jakési pokažené... Tady, ano, tady máte ten zádrhel... Nebo že bych zapomněl schéma... **(Batoh se znovu mění)**

PANÍ S.: Aktovka!

PAN J.: Ano, všechno je v úplném pořádku. Jenom jsem pozapomněl schéma.

PANÍ S.: No to je učiněnej zázrak.

PAN S.: Velice originální!

PAN J.: Tak vidíte! A spisy jsou zachráněny.

PANÍ S.: Jo, ale kam dáte věci z ruksaku? Co kdyby v něm náhodou něco

bylo? Třeba plná polní nebo rezervní prádlo? Přece to všechno neponesete v náručí?

PAN J.: I na to jsem, milostivá paní, myslel. Pro ten případ nosím s sebou následující přístroj. **(Vytahuje z kapsy ohřívací láhev)**

PANÍ S.: Ohřívací láhev!

PAN J.: Ano, obyčejná gumová ohřívací láhev. Ale stačí stisknout tuto klapku **(stane se)**, poté odšroubovat zde toto **(stane se)**, pak roztáhnout okraje **(stane se)**, zapnout **(stane se)** a máte k dispozici batoh.

PAN S. **(prohlíží láhev)**: Opravdu, ruksak!

PANÍ S.: Bledě modrej ruksak! To je krása!

PAN J.: Přičemž je mnohem skladnější a lehčí.

PANÍ S.: Jak jste dokázal tohle všechno vymyslet?

PAN J.: Vždycky mě to táhlo k vynálezům. Maminka říkala, že můj první zlepšovák pamatuje, když mi byly tři měsíce – ukousl jsem u dudlíku koneček, a jelikož ruce jsem měl zavínuty v peřince, drbal jsem se na tvářičce nebo na nosánku ostrým krajem ukousnutého dudlíku. V pěti měsících jsem se už uměl drbat dudlíkem na krku a dokonce i na zádech. A to mi, prosím, zůstalo... Jakási památka na celý život – drbu se bez pomoci rukou.

PANÍ S.: Bez pomoci rukou? Jak se to dělá?

PAN J.: Velmi jednoduše. Přitisknete žádané místo k nějakému ostrému povrchu a děláte rovnoměrné pohyby dozadu a dopředu.

PANÍ S.: To je ale hrozně nepohodlný.

PAN J.: Pouhá věc zvyku. Zato však nemůžete popřít, že je to mnohem hygieničtější.

PANÍ S.: Asi jo. Budeme to muset zkusit. Ukažte, jak to děláte.

PAN J.: Musíte pouze správně zvolit povrch plochy, o kterou se hodláte drbat.

PAN S.: Co tuhle kredenc? Tuhleto vyřezávání je, myslím, dost ostrý, ne?

PAN J. **(obhlíží skříň)**: Povrch to sice není ideální, ale zkusit by se to mohlo. Dejme tomu, že vás svrbí záda. **(Nastavuje je)** Postavíte se takto. **(Ukazuje)** A začínáte dělat následující pohyby. **(Ukazuje)**

(PAN a PANÍ S. napodobují pohyby PANA J. Všichni tři se drbou)

PAN S. **(se stále drbe)**: Mně se to líbí! Člověk si nemusí vyracet ruce – stojí si a drbe se.

PANÍ S. **(se stále drbe)**: Takhle by se dal i leštit nábytek! Vo co se drbete doma?

PAN J.: Udělal jsem si speciální obráběcí stroj, do kterého jsou vmontovány kartáče z umělé hmoty. Je to velmi příjemné. Přijďte se ke mně někdy podrbat!

PANÍ S. **(se stále drbe)**: Děkujeme za pozvání. Určitě přijdem.

PAN S. **(se stále drbe)**: A jak dlouho má správně takové drbání trvat?

PAN J.: Dokavád drbe. Já osobně se drbu často, leč střídavě. Pro začátek by to, myslím, mohlo stačit.

PAN S. **(odstupuje od přiborníku)**: Co je hlavní, pochopili jsme princip.

PANÍ S. **(odstupuje od přiborníku)**: Vy jste ohromnej! Vy na všechno něco vymyslíte! Nemoh byste vynalézt třeba něco pro vohřátí? Já jsem hrozně zmrzlá, pořád mám nudli u nosu.

PAN J.: Ale vždyť tu máte ústřední topení!

PANÍ S.: Jo, ale ven si ho s sebou nevemu.

PAN J.: Já nevím, nezlobte se, ale bojím se vám cokoliv slíbit. Velmi mě nyní zaujal jeden problém: chci vyrobit umělé mléko. Z vody.

PANÍ S.: Z čistý vody? Vždyť nemá žádnou barvu!

PAN J.: A to je právě ta potíž. Zkoušel jsem použít sněhu. Barvu by to mělo dobrou, ale nevyhovovalo to zas chuťově.

PAN S.: To je smělá myšlenka! Z čistý vody mlíko! Ale ještě do toho něco přidáváte, nějaký přísady, ne?

PAN J.: Ano, přidám. Trošku šrotu a trošku zubního prášku. Jenom aby to mělo barvu.

PAN S.: Zubního prášku! V tom je ale mentol!

PAN J.: Mentol by nevadil. Mentolovou příchut' lze neutralizovat dvěma až třema lžičkami březové smůly.

PAN S.: Smůly?

PAN J.: Ano, ale výhradně březové. Ševcovská smůla je pro tento případ nevhodná, příliš mastná.

PAN S.: A jestlipak po tom nezksyne? Mléko je dobrý jen čerstvý.

PAN J.: Zkysnutí by nevadilo. Není nic snadnějšího než neutralizovat kyselost lžičkou ricinového oleje.

PANÍ S. (**ho přerušuje**): Ne, to by nebylo nic pro mě. Riciňák nemůžu ani vidět.

PAN S.: Vona ho těžce snáší.

PANÍ S.: Když jsem si v dětství jednou zkazila žaludek a maminka se snažila dostat do mě riciňák, kvičela jsem tak, že k nám vrazila policie. Mysleli, že zabíjíme načerno prase.

PAN J.: Ricín není z mléka vůbec cítit. Chuťové vlastnosti mu dodává esence z kokosových skořápek. Znáte ten recept! Pět kilogramů skořápek, tři láhve minerální vody a lžička sody.

PAN S.: Sody? Co má v mlíce co dělat soda?

PAN J.: Bez sody je mléko nemyslitelné. Abyste věděli, ani přírodní mléko není tak zcela prosto sody. Četl jsem, že v Japonsku začali lít kravám do žlabu sodovku, a doживost stoupla trojnásobně.

PAN S. (**zamyšleně**): Koho by to napadlo – prachobyčejná soda.

PANÍ S.: Nediv se, vzpomínám si, že babička říkávala: mezi námi děvčaty – bez sody ani ránu. Ječný zrna si léčila jedině sodou. A pořád měla náky. Nevím, co by si bejvala bez sody počala. Darmo se neříká: kdo sodu pije, ten zdravě žije.

(Hodiny bijí dvě)

PAN J.: Račte prominout, ale musím jít. Moje kočka už tam asi řádí jako po minutá.

PANÍ S.: Jo, co jsem se to chtěla zeptat... Že u vás včera zase něco drobtátko vybouchlo, vidíte?

PAN J. (**rozpačité**): A-no... večer.

PANÍ S.: No jo, byli jsme už v posteli, a najednou takovej rachot. Myslela jsem, že se nám vysypou okenní tabulky.

PAN J.: Zapomněl jsem vypnout sekací spínač. To víte, pokus... Nevzbudil jsem vás?

PAN S.: I kdepak. Ještě jsme nespali.

PANÍ S.: Umím si představit, jakou vám to nadělalo doma paseku. No, hlavně že nic nechytlo . . .

PAN J.: Požár u mne vzniknout nemůže. Veškerý nábytek jsem namazal speciální pastou. Nevzplane, ani kdybyste se rozkrájeli. Zkoušel jsem jej podpalit. Doutná, ale nehoří.

PANÍ S.: Tak vy máte namazanej nábytek? A jak na něm můžete sedět?

PAN J.: Sedět je možno, leč pouze ve speciálním županu. Vidíte, moje šaty jsou také k tomuto účelu pečlivě přizpůsobeny: vařím je v aspirinu a pak je napouštím technickou vazelinou. Teď se jich vůbec nic nechytá.

PAN S.: Jste ve všem takovej solidní. Kampak my se hrabeme.

PANÍ S.: To je halt velký štěstí, mít takhle talentovaného souseda.

PAN J. (**v rozpacích**): Ale to snad přeháníte, milostivá. No, já půjdu . . . Na-lejete mi, prosím vás, trochu toho mléka? (**Napřahuje ruku s čepicí**)

PANÍ S.: Jakže? Rovnou do čepice?

PAN J.: Takhle je to taliř. (**PANÍ S. nalévá mléko**) Děkuji mnohokrát, dal jsem kočce umělé, ale ona je z neznámých důvodů odmítla pít. Je to velice moudrá kočka. Dokonce mi pomáhá při mých pokusech.

PAN S.: Ať je kočka moudrá jak chce, člověk to není.

PANÍ S.: Snad člověk někdy jo, ale Člověk s velkým Č ne! Chápete?

PAN J.: Chápu, milostivá paní. Nashledanou!

PANÍ S.: Nashledanou.

PAN S.: Nashledanou. A vzpomeňte si taky na nás, až budete zas něco vynalézat.

PAN J.: To víte, že vzpomenu. (**Odchází. PANÍ S. ho vyprovází. Vrací se**)

PANÍ S.: To je talent!

PAN S.: A jak je do toho zažranej. Já osobně mu věřím, ten to někam do-táhne.

PANÍ S.: Já mu taky věřím. Pak bysme mohli kupovat mlíko u něj. Možná že bysme ho měli lacinějc než ostatní.

PAN S.: Aby ne! Když si pomyslím, co jenom zkusíme od těch jeho vejbuchů! Za letošek jich bylo sedum.

PANÍ S.: A to mu teda zase křivdíš. Pět jich bylo. A neměly ani tu sílu. Loni to vedle vyrazilo dveře na balkon. A soused musel pak platit jako mourovatej. Každěj holt nemá tak holubičí povahu jako my. To bych se na to po-dívala, aby nám to mlíko nedal lacinějc.

PAN S.: Povídá se, že mu to při jednom vejbuchu utrhlo ucho a že to tají.

PANÍ S.: Nic netají. Udělal si z něho popelník. Máčel ho strašně dlouho v nějaký sloučenině a pak ho nalakoval. Rozkošná věcicka! Viděla jsem to! Čistá moderna! Všiml si, že se mi jeho ucho moc líbí, a řekl, že by mi ho s radostí věnoval, ale že má bohužel jen to jedno. Co bych za to dala, kdyby mu to chtělo utrhnout taky to druhý! Určitě bych ho dostala k vánocům nebo k narozeninám. Ale za těch letošních pět vejbuchů mu to neutrhlo nic. Loni to vodnes palec na levý noze. Ale co s takovým palcem? Nabízel mi, že mi z něho udělá špunt do karafy, ale nechtěla jsem, máme eště do karaf všechny špunty původní. Nakonec z něj udělal pištalku pro sousedovic kluka. (**PANÍ S. zjišťuje, že PAN S. usnul**) Panenkomarjá! Jak to, že usnul bez rádia? To musí bejt, chudák, utahanej. Abych ho rychle zapnula, než se probudí! (**Jde po špičkách k rádiu a zapíná. Hudba burácí. PAN S. se blaženě vrtí v křesle**)

a uvelebuj se pohodlněji. Hlasatel: A nyní si poslechněte písničku jak stvořenou pro dnešní sváteční den. Jmenuje se Sladká chvíle odpočinku)

Když přijde neděle,
každický někam jde:
lapiduch
jde na vzduch,
klerikál
na candrbál,
astronom v gastronom,
uzenář

v depozitář,
médium na plénium,
psychiatr
na tyátr,
intrikán
do hajan –
a kdo jsi náš,
pojď na guláš.

THE GREENHORNS

FOTO PAVEL JASANSKÝ

SKUPINA PROČPROČ

JAROMÍR TŮMA

Jednoho dne vyhlásil podnikavý americký producent Don Kirshner konkurs na místa členů moderní beatové skupiny. Sešly se stovky přihlášek, představily se zástupy zájemců, z nich se vytypovali čtyři nejnadanější, do těch se pak vrazila fůra peněz – a byli tu Monkees! Svět měl o atrakci víc, desky skupiny byly bestsellery, koncerty vyprodány. Dnes už Monkees existují jen jako duo, Don Kirshner má už jiné „koně“, avšak po dva roky slávy dávali Monkees mladým posluchačům dost užitečné muziky. Manažér Josef Schütz má podnikavost Dona Kirshnera, chybějí mu však Kirshnerovy peníze. To ho neodradilo od myšlenky zkusit něco podobného u nás, kde je navíc odlišná situace: mladí hudebníci – zvláště ti mimopražští – nemají takové možnosti dostat se do nahrávacích studií a sdružovat se v souborech, které jsou zralé pro významnou profesionální dráhu. Šlo tedy o to vyhledat výrazné talenty a pomoci jim k uplatnění mezi našimi předními umělci. A protože v celé akci hrála daleko větší roli obětavost než vyhlídka na podnikatelský zisk, převzal nad konkursem patronát časopis Aktuality Melodie.

Výzva „Staňte se hvězdou“ oběhla nejdůležitější tisk a rozhlasové pořady a podnítila asi 150 uchazečů o místo sólového kytaristy, basového kytaristy, varhaníka a bubeníka, případně i sólového zpěváka, k zaslání přihlášek. Chlapci, dívky, z Chebu i z Košic, denně nosila pošta další dopisy i přání úspěchu celé akci. A také tipy na pojmenování skupiny. Konečný výběr se prováděl v Praze a Brně – byl to konkurs, jako každý jiný. Představilo se na něm mnoho talentovaných hudebníků, své síly se rozhodli změřit i vyložení nováčci. Většina hudebníků měla dobrou techniku i cit pro žánr, obvykle však chyběl poslední, nejtěžší krůček k dokonalosti – profesionalita. Našly se ovšem i špičky. Pár zkoušek s nejlepšími hudebníky, hledání nejvhodnější kombinace a nová skupina byla na světě! Nejprve se zdálo, že hudební vedení skupiny převezme zkušený Jiří Řádek, který má za sebou praxi v Crystalu a v jugoslávských skupinách, po několika týdnech se však ukázalo, že daleko více umí Jiří Schneider, Řádek odešel a bývalý kytarista západočeských Flemings a doprovodné skupiny Iva Plicky se ujal vedení nové skupiny, pro kterou vymyslel i neobvyklý název: Pročproč. Když se ho zeptáte „proč Pročproč?“, asi vám odpoví „a proč ne?“. Také basové kytary se ujal Západočech – Karel Baštář. Už před konkursem jsem ho viděl na dvou krajských beatových festivalech, v Chebu a v Karlových Varech, a vždy tam dovedl svou chebskou skupinu Expansive pro prvou cenu. Stejně jako Schneider i on zpívá a píše velice osobité písně. Za varhany usedl pražský Pavel Novák. Také on není žádný nováček – byl oporou skupiny Ages B. C., která na jaře loňského roku vyhrála pražský Beta Salon. Bubeník Jaromír Eichler má teprve 16 let a tím i budoucnost před sebou. Hrával po boku Schneidera v Plickově skupině.

Nastalo období zkoušení, jamování, poznávání se. Skupina chce hrát pouze

původní repertoár, zpívat jen česky a dát publiku to, co u nás málokterá skupina: hezké, melodické písně a optimistické vystoupení. Na pomoc přichází také Pavel Sedláček, dohodnutá spolupráce slibuje, že Pročproč kromě svého vlastního programu doprovodí Sedláčkovu show, aby program byl co nejatraktivnější. Premiéra se konala v Čáslavi a byla nadmíru úspěšná. A pak už nastal onen známý kolotoč zájezdů, vystoupení, přípravy natáčení pro Panton, přehrávka pro zahraniční zájemce. V prosinci odcestují Pročproč na své první zahraniční angažmá do Rakouska. Zůstanou zde asi tři měsíce a budou se moci dokonale sehrát a dotvořit svůj program, aby se po návratu domů mohli představit i kritickému pražskému publiku. Proto váháte-li nad plakátem či deskou, hlásajícím prapodivné slovo Pročproč, můžete si bez obav říci: „A proč ne?“

FOTO DUŠAN ŠIMÁNEK

linha singers

FOTO PAVEL JASANSKY

Maurice Chevalier

Můj život a písně

(Z originálů – Maurice Chevalier: *Ma Route et mes Chansons* a Maurice Chevalier: *Quatre-vingts berges* – ukázky vybral a přeložil JIŘÍ MULAC)

1. UČÍM SE ŽÍT

Ještě mi nebylo šedesát a už jsem pozoroval, že mě chtějí vypoklonkovat ze scény. Zřejmě si mysleli, že pro umělce mého žánru to je nepřekročitelná věková hranice.

Moje narozeniny se oslavily v Lidu se sympatickou pařížskou pompou. Přítel Robert de Vogüé uspořádal na mou počest slavnostní večeři v proslulé epernejské vinárně. Bylo to ve velkopanském stylu, jak už je to pro něho typické.

Z Paříže byl vypraven zvláštní vlak do Epernay a zpět. Číšníci bez ustání nalávali vrchovaté číše pérignonského dobré tisícovce hostů, kteří chtěli držet krok nebo aspoň být při tom. Zkrátka jeden z těch sympatických svátků, jak je dovede slavit jenom velká Paříž.

Ale člověk může jít do penze, jen když mu to ti druzí dovolí a usnadní. V mém případě to tak nebylo.

Na stole se mi hromadily návrhy smluv, což dokazovalo, že nad svým řemeslem ještě nemohu udělat kříž.

Také můj příliš složitý citový život mě donutil, abych si vybral: buď vášnivě stáří – upřímně řečeno jsem na ně moc nedal – anebo úžasnou radost, jakou mi ještě může udělat moje neméně úžasné povolání. Tedy dvě ulice.

Jedna plná iluzí přitažených za vlasy a obav, jestli mě tam nečeká ponížení. A druhá vyplněná povoláním a důvěrou, že bych si mohl zachovat úctu a hrdost.

Podle svého nejlepšího svědomí jsem se rozhodl pro tu druhou, i když mi bylo jasné, že v takovém věku už člověk nemůže dělat zázraky.

A tak jsem se tedy, dámy a pánové, dožil pětasedesátky, sedmdesátky, pětasedmdesátky, nedávno mi bylo osmdesát, a stále mám to štěstí, že mohu sloužit publiku na celém světě a z tohoto kontaktu čerpat nové síly.

A ta druhá ulice? Víte, uchoval jsem si tam takové vzpomínky, že už raději neriskuju, abych je nepřipravil o krásu.

A z toho všeho mi vychází něco jako malý Svatý Mořic s osmdesáti stránkami...

Narodil jsem se 12. září 1888 v pařížském předměstí Ménilmontant. Můj rodný dům stál na kopci v Návrtné ulici č. 29. Z nejtělejšího dětství, které jsem tam prožil, si nevzpomínám na nic. Ne, ani co by za nehet vešlo. Když jsem přišel na svět, oči a uši mi stačily sotva na to, abych si uvědomil, že jsem nejmenší ze skupiny, kam patřila matka, otec, dva bratři a já, že jsme namáčkani v malinkatém bytě o dvou místnostech a že to bylo v ulici Julienu Lacroixe č. 15. Je to dlouhá, dosti úzká ulice a spojuje Ménilmontantskou třídu s Bellevillskou.

Teprve tady, v tom bytečku, jsem si začal všimnout, co všechno matka během dne dokáže: úklid, šití prýmků, kuchyň, spravování prádla a šatstva pro otce, pro bratry a pro mně – tedy pro mě.

Od rána do večera byla v jednom kole. Muži unavení z dílny hned po večeři usnuli sotva lehli. A maminka? V té chvíli, kdy jsem si odespal první

verš a chystal se načít druhý, zahlédl jsem, jak meje nádobí, pak si tiše jako myška sedne k lampě, stáhne ji na minimum a pustí se do další práce: šije a šije, aby dodělala zakázku, kterou určitě musí zítra odevzdat.

Už tehdy jsem instinktivně cítil, že to je ta nejkrásnější, nejuzvešenější a nejskromnější parta, v jaké jsem mohl žít.

Moje vzpomínky na tuto první část dětství jsou pochopitelně velmi zmatené. Vynoří se mi nějaká událost, a hned nato mám „okno“. Například si jasně vzpomínám na okamžiky, kdy jsem začal chodit a mluvit.

Když jsem byl větší, posílali mě na nákupy. Chodil jsem pro kotlety nebo bifteky do koňského řeznictví v Ménilmontantské třídě, pro chleba k pekaři za rohem v Maronitské ulici, pro čtvrtku másla (muselo se šetřit!), pro vejce a sýr do protější mlékárny. Nejradši jsem chodil do řeznictví a do pekařství, protože řezník mi vždycky dal nějaké spropitné, přesněji řečeno „něco na zub“ – většinou kousek koňského salámu – a pekařka mi bez prošení nadělila tvrdý rohlík, který jí zbyl z předešlého dne. Zato mlékařka úzkostlivě dodržovala přesnou váhu a nikdy se nedala obměkčit mými převapenými a vycítavými pohledy, z čehož jsem usoudil, že můj mladický šarm na ni vůbec nepůsobí. A proto si dodnes potrpím hlavně na maso a na chleba.

O zásobování vínem se staral otec. Při té příležitosti se zdržel na skleničku v každé hospodě, o kterou zavadil cestou z práce, a málem zapomněl, že na něho čekáme s večeří.

Ke cti svého otce, kterého jsem znal tak málo, musím říct, že měl pověst velmi schopného dělníka a že to byl v jádře poctivý a hodný člověk, ale nemohu popřít, že – jak se lidově říká – „sedával u čepu“. S touhle jeho slabostí měla matka velké trápení: nestěžovala si, nepomlouvala, jen si sedla někde v koutku a plakala. Chlapec se na ni smutně díval, pochopil to až později.

Dobrosrdečná sousedka mi někdy podstrčila slušnou částku – celý jeden sous – abych jí šel nakoupit. Také matka pod záminkou, že jsem měl nějaké pochůzky navíc, mi dávala stejnou sumu jako odměnu za mé „služby“.

Když jsem si hrál s kluky na ulici, občas na mě kývl úplně cizí muž, pak si mě vzal stranou a celý rozrušený mě prosil, abych odnesl dopis jisté ženě, která bydlí kousek odtud v tom a tom domě, v tom a tom poschodí. A nepřelivě čekal, až se vrátím s odpovědí. Jistě nějaký zamilovaný nebo manžel, kterého mrzelo, že se rozešli, a chtěl to zase dát dohromady. U dělníků to bylo běžné. Za to, že jsem nahlédl do jejich soukromí, mi každý z nich zaplatil jeden sous.

Když měl někdo takové trápení, že mu to přímo koukalo z očí, dal mi dva sous a já jsem trašku přidal do kroku a dělal všechno možné, jen abych mu přinesl příznivou odpověď. S láskou je kříž, bolí to pány stejně jako kmány. A tyhlety většinou víc, poněvadž jsou pudovější a upřímnější.

A co jsem dělal s takovou spoustou peněz?

Měl jsem dvě nectnosti. Už tenkrát! Cukrované mandle a cigarety, které se prodávaly po dvou za sous. Když jsem měl hodně pochůzek, nakoupil jsem si tolik cukroví, až mi z toho přišlo špatně; vnitřek jsem měl jako zabetonovaný a cítil návaly krve do hlavy. Vrhł jsem se do víru orgií. Na jistém osamělém místě, které s prominutím nebudu jmenovat, jsem tajně vykouřil dvě cigarety za sebou.

Brzy se dostavila reakce: studený pot, závrať a její následky! Lehl jsem si do postele a vyděšený maminčin obličej se mi všelijak měnil a pitvořil před očima.

A teď bych snad mohl vylíčit svoje první „průšvihy“. Poslali mě do církevní školy v Boyerově ulici, abych se začal učit číst a psát. Bylo to pro mě docela nové prostředí. Mezi stejně starými usmrkánky jsem se cítil nesvůj. A velmi rychle jsem pochopil – ať se o tom říká co chce – že nejmenší důvod je nezlomyslnější. Konec konců to neplatí jen ve škole.

Hned první den, sotva jsem se objevil, ostatní špunti na mně, jak se říká, „hledali hnidy“. Bylo to o přestávce na dvoře:

„No ne, hele, ten kluk je hlavatej!“

(Ke své malé postavě jsem skutečně měl nepoměrně velkou hlavu. Mezi námi, copak jsem za to mohl?)

„Co je ti do máj hlavy, ty blumo!“

(Jak vidíte, už jsem se vyznal v konverzaci.)

„Hlavatej! Hlavatej, Hele, hlavatej!“

Hlouček kolem mě rostl... Začali se chovat zlomyslně... Už do mě strkali... Jeden kluk mě tahal za vlasy. A druhý! V kulaté části zad jsem cítil, že má dobře okované boty.

Dostal jsem třasavku. Vůbec jsem nechápal, co se to děje. Vždyť jsem nic neprovedl. Co mi tady ti cizí kluci chtějí?

Padla na mě hrůza, že se zrutím pod ranami všech těch nečekaných protivníků... že mě snad ušlapou...

Najednou do mě něco vjelo... vzbouřil jsem se... byla to vášnivá vzpoura proti bezpráví... z úst mi vyrazil takový řev, že všichni ztichli a vytřeštili na mě oči...

Zbláznil jsem se, to se ví, dočista jsem se zbláznil! Neměl jsem ani zdání o tom, co je to „rvačka“, prostě jsem se začal kolem sebe rozhánět, jako bych se proměnil v mlátičku.

Nějaký klučik (nevypadal sice zrovna na to, že by mi ubližoval, snad mi ani nenadával... ale co se mi tu plete) dostal ode mě pěstí do nosu, hlavou do brady a nohou mezi stehna. Svalil se celý od krve.

Zbledl jsem a podíval se kolem sebe. Musel jsem vypadat strašně. Útočníci couvli a vyplašeně se rozbíhali.

Ačkoli jsem rozčilením sotva stál na nohou, ačkoli jsem se rval spíš ze strachu než z kuráže, ačkoli zvonek ohlásil konec přestávky a všichni se tak jako tak museli vrátit do třídy – přesto jsem měl dojem, že v té zvláštní situaci, do které mě vehnala směšná zlomyslnost lidského potěru, jsem se hned napoprvé zachoval správně.

Ještě nějaké vzpomínky?

No, třeba když mě maminka vzala s sebou do Paláce práce na první soirée. Anebo do kavárny v Bellevillské ulici, kde jsem koukal s pusou dokořán na zpěváky, zpěvačky, akrobaty...

Jednou jsem stál na Kostelním náměstí dole u schodů, držel se mříže a valil oči na majestátní průvod svatebčanů. Bylo to tak krásné, tak vznešené, tak nádherné!

Byl jsem z toho celý vedle. Ani jsem si nevšiml, že se někdo nervózně opřel o vrátka. Mříž okamžitě zaklapla a ve škvíře mi uvízl prst. Spustil jsem hrozný

povyk. Ženich i nevěsta sebou trhli, dívže se na schodech nenatáhli. Někdo otevřel mříž. Kousek prstu mi visel bez vlády. Seběhl se zástup:

„Ten chlapec musí hned do nemocnice. Jakkpak se jmenuješ?“

„Maurice Chevalier.“

„Kde máš rodiče?“

„Tady vedle. V ulici Julienu Lacroix. Číslo 15 . . .“

Viděl jsem je běžet jako ve snách. Šly na mě mdloby. Konečně přivedli maminku. Šla beze slova, ale nespustila ze mě oči. Prohlédla mi prst: napůl bez vlády a krvácel. Dala zavolat fiakr. Musela chudák pracovat půl dne, než si vydělala těch třicet sous, co zaplatila kočímu. Popadla mě jako šílená a odvezla do nemocnice. Bože, to byla bolest, ale bože, jaká pýcha! Jednak proto, že jsem měl vážnou nehodu a že se maminka trápila, jednak . . . kvůli tomu fiakru!

Celý měsíc jsem musel mít prst zavázaný a ruku na pásce, aby nedošlo k překrvení. Vypadalo to, jako by ten prst načal sérii událostí, jednu nešťastnější než druhou.

Nejdříve přišel na řadu otec.

Několik dní za sebou se „díval do džbánku“ a doma docházelo k trapným scénám. Jednoho večera (málem jsem napsal „jednoho k r á s n ě h o večera“) vrávoravě práskl dveřmi a už se nevrátil. Opustil ženu a tři děti. Navždy!

Ale tím naše neštěstí neskončilo.

Otcovu úlohu převzal nejstarší z nás, Charles, brzy však měl toho dost. Nakonec mamince naznačil, že je mu dvacet, že je mladý a že ta situace, kterou zavinił otcův odchod, se takhle nedá řešit natrvalo. Rád by si zařídil život po svém. Zkrátka byl zamilovaný a chtěl se ženit. Prosil maminku, aby to pochopila. Napříště už jsme nemohli počítat s jeho výdělkem.

Maminka zásadně nebyla proti tomu, jen Charlesovi namítla, že mohl počkat, až Paul, který se učil kovorytce, bude dostávat mzdu jako dělník. Ale pak zakryla svůj zármutek chápavým úsměvem a odevzdaně vzala na vědomí druhou dezerci z naší rodiny.

Nemělo smysl široce a dlouze vykládat o následcích.

Buď jak buď, skutečnost byla taková, že jsme od té doby měli žít jenom ve třech: maminka, Paul a já.

Řekl jsem vám, že Paul ještě nebyl vyučený – vydělával jen asi 3 franky denně.

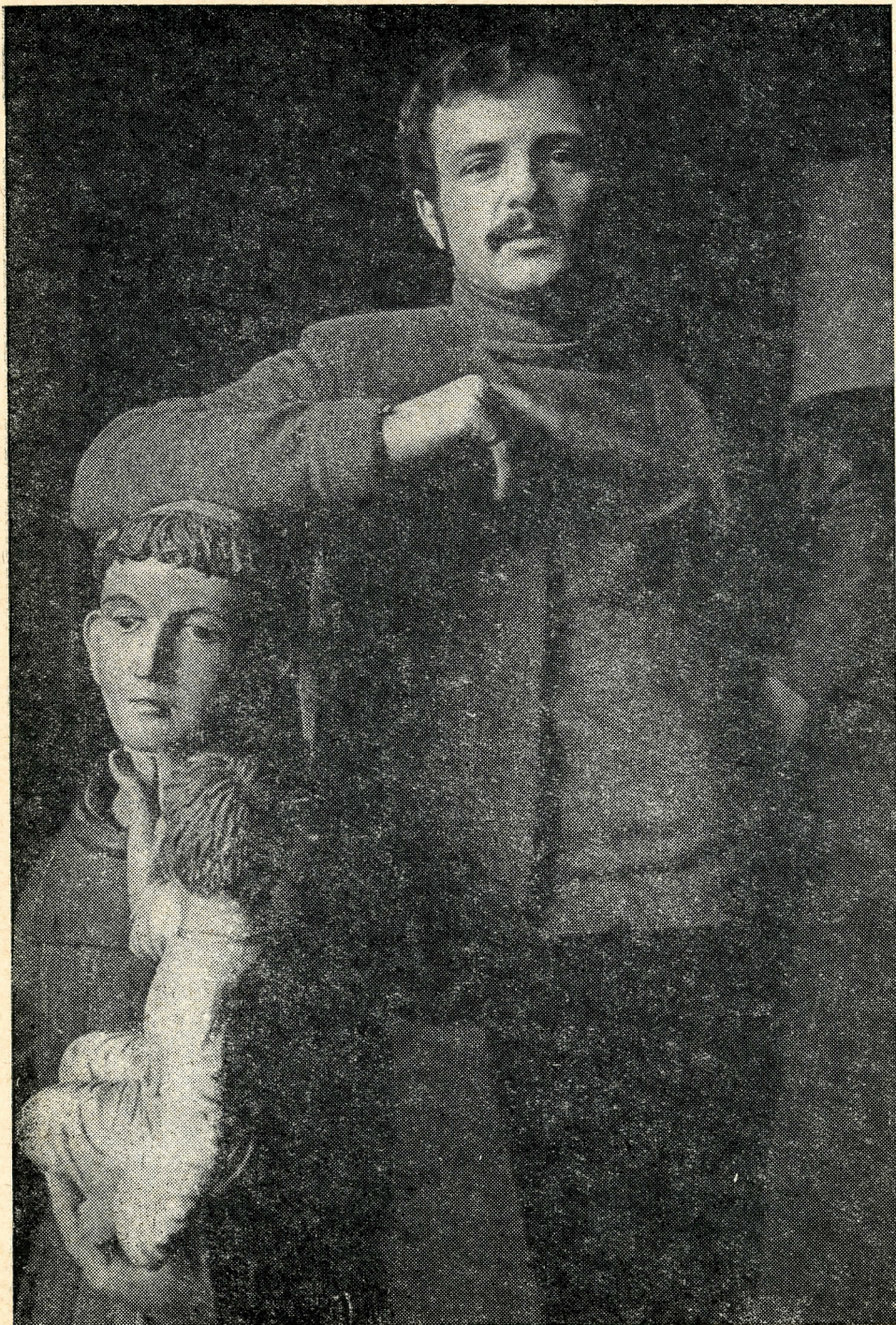
Jak jsme se my tři vůbec mohli uživit, když jsme kromě Paulovy mzdy neměli žádný jiný příjem? Na vysvětlenou je třeba dodat, že maminka, aby zaplnila díru v rozpočtu, si ke své domácnosti, ke starostem o dva kluky a k šití prýmků, kterým si kazila oči, ještě přibrala posluhu u sousedů, kteří s ní cítili.

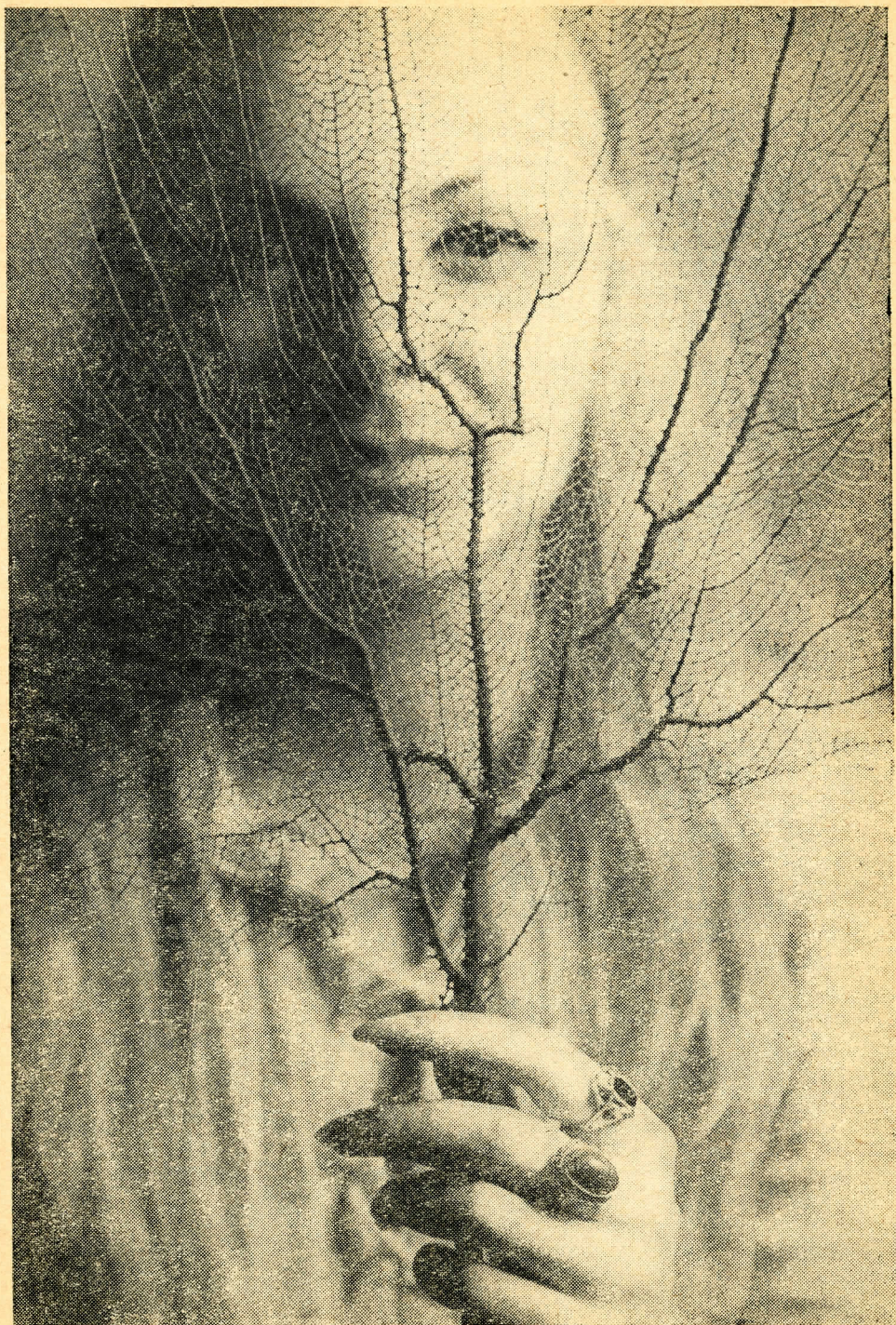
A byl to pro ni vyčerpávající život: samé ponocování, samý nedostatek . . .

(Pokračování)

PETR SPÁLENÝ

FOTO PAVEL JASANSKÝ

BLUDIČKA JULIE

ZPÍVÁ HANA ZAGOROVÁ

HUDBA: VÁCLAV ZAHRADNÍK / TEXT: VLADIMÍR POŠTULKA

© EDITIO SUPRAPHON, PRAHA – BRATISLAVA 1970

FOTO PAVEL JASANSKÝ

Fox Trot

1. Bludička Ju - li - a vidět už zdá - li je, jak láká za řekou
2. Bludička Ju - li - e svou krásou vá - bí je když z hospodvra - ce - jí
3. Bludička Ju - li - e všem bláznům k vů - li je, tak hochu ne - váhej,

- na cestu da - le - kou du - še vá - ha - vý, ne - boť sa - ma
- se tichou a - le - jí mu - ži vá - že - ní, do - mov vy - mě -
- Pán - bůh ti po - má - hej, končí krásnej sen, už se blí - ží

ví, jak ti bejvá, když ti slzy te - kou. A potom tam, kde je ráno,
ní za tu na - dě - jí a o - ři je - jí.
den, ještě kroků pár a bude ti hej.

tam, kde je rá - no, tam kde je rá - no, v trávě tu - li - pán. Tam stopa končí.
tam stopa končí, tam stopa končí, ne zvěstnej je pán, - tak, kde ti páni.
tam, kde ti páni, tam, kde ti páni písne pě - li jí, - je

rá - no, žal a prázd - nej sál a ví - tr vzal si

Ju - li - i. La la

la ... simile

do ztracena

POKOJ DUŠI TVÉ

ZPÍVÁ KAREL GOTT

HUDBA: DE SCALZI – DI PAOLO / TEXT: JIŘÍ ŠTAIDL

© 1969 BY USIGNOLO EDIZIONE MUSICALI S. R. L.

EDIZIONI MUSICALI ARISTON – MILANO

PRO ČSSR EDITIO SUPRAPHON, PRAHA – BRATISLAVA 1970

1. Du-ši tvé klid a mír, dívko zkou-še-ná. Du-ši tvé
2. Du-ši tvé klidný kout, dívko zkrou-še-ná. Du-ši mé

- klid a mír, já se trá-mu pouš-tím. Jdu ti zkrát-ka
- mír-nej soud, já se ztrá-cím v houš-ti.

říct, že teď už nejsi má a já tvůj. Jdu ti pou-ze

říct, že přišla chvíle zlá, a-no zlá.

Jdu ti zkrátka říct, že teď už nejsi má a já tvůj.

Jdu ti pouze říct, že přišla chvíle zlá, ano, zlá.

JÁ BUDU TVÝ DĚVČEHODNÝ

ZPÍVAJÍ M. A T. ELEFTERIADU

HUDBA: LADISLAV TŮMA A M. BAGINSKÝ

TEXT: EDUARD KREČMAR

© PANTON, PRAHA 1970

The musical score is written in a single system with six staves. The first two staves contain the first line of lyrics, the next two staves contain the second line, and the final two staves contain the third line. The music is in a 4/4 time signature with a key signature of one flat (B-flat). Chord symbols are placed above the notes. The lyrics are in Czech.

F B^b Ami B^b C7 F B^b
I kdy-bys šel deštěm ne-bo bou - ří, i kdybys měl
I když ti tu ví-tr vla-sy splé - tá a ne-má-me

Ami B^b maj7 E^b C7 E^b Dmi
cestu za - vá - tou, přijď tam kde bí - lý ko - mín kou -
cestu dláž-dě - nou, přijď v zi-mě ne-bo kon-cem lé-

D^b C7
ří a bu - deš u nás před cha - tou.
ta, na - jdi tu chaj - du rou - be - nou.

F Gmi C7 F
Já bu - du tvý děv - če hod - ný, vlíd - ný, přijď zarost -

Gmi C7 F F7 B^b
lou mý - ti - nou - ou, zůstaň pak dál se mnou dlou - hý

F C7 F
týd - ny, dřív než se zdá u - ply - nou.

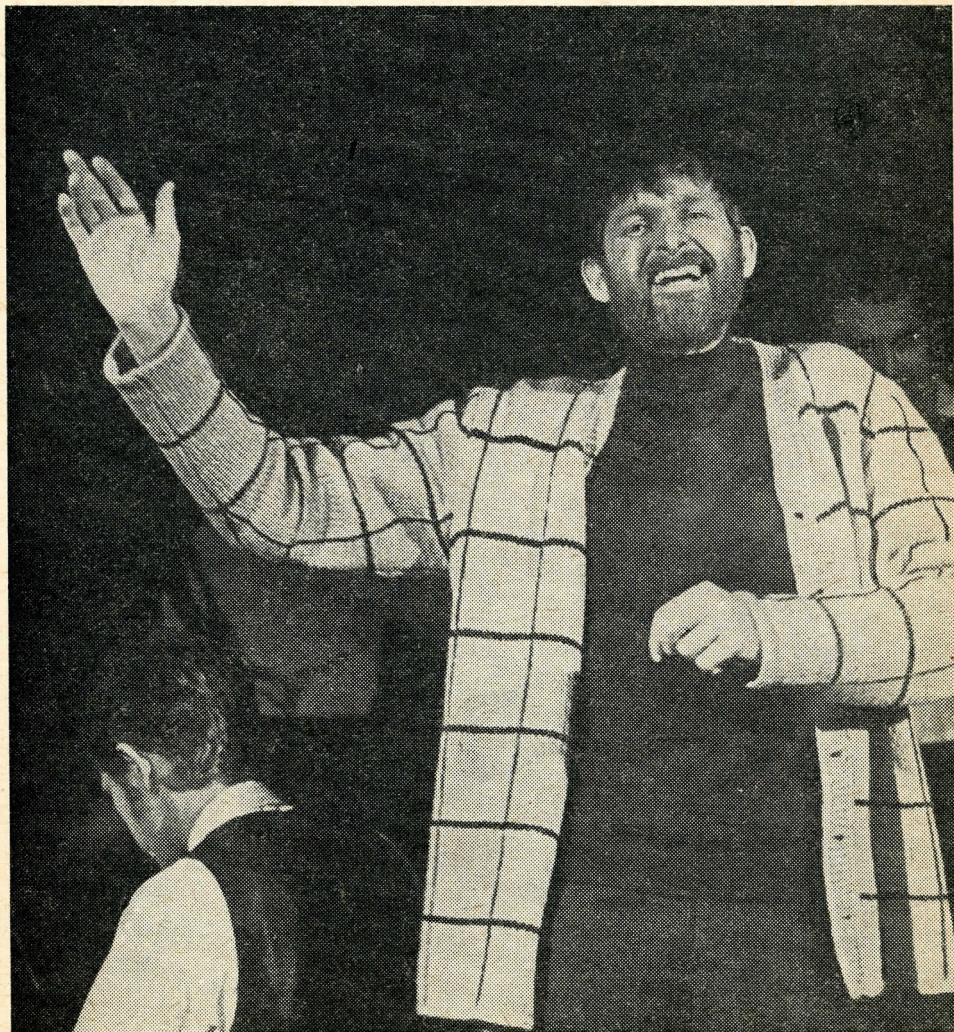

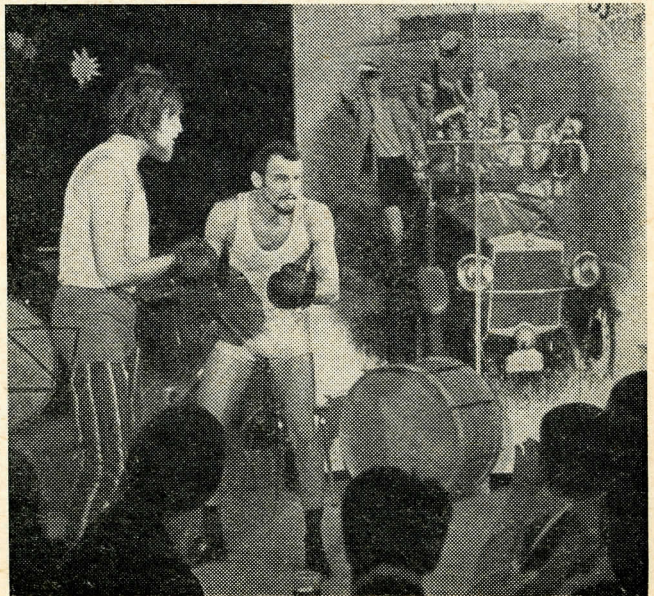
NAIVNÍ DIVADLO LIBEREC

STUDIO Y

SWINGOVÝ VEČER

FOTOGRAFIE PAVEL VÁCHA

ALDEBARAN

ZPÍVÁ ALEŠ ULM

HUDBA: VÍTĚZSLAV HÁDL / TEXT: PAVEL VRBA

© EDITIO SUPRAPHON, PRAHA – BRATISLAVA 1970

FOTO PAVEL JASANSKY

Moderato
B^b *B^b maj7* *Cmi7*

Al-de-ba-ran, to jméno sluší souhvězdí, Al-de-ba-ran,

F7 *B^b* *B^b maj7* *B^b7* *E^b* *B^b maj7*

tam žádný koráb nejezdí. Al-de-ba-ran je au-la
Al-de-ba-ran je v růžích

Dmi7 *Cmi7* *F7* *B^b maj7*

z krápní-ků, o-á-za bás-ní-ků, chi-mé-ra poutní-ků,
šípkových v houpačkách pouťových, v kulič-kách ré-vo-vých,

B^b7 *E^b* *E^b maj7* *Dmi7*

záhadný Al-de-ba-ran, pár slabik chou-livých, na-dě-je
záhad-ný Al-de-ba-ran je freska sloupa-ná, je loď-ka

Cmi7 *F7* *E^b* *Dmi7* *Cmi7* *F7* *B^b*

bázli-vých, o-pi-át beat-ní-ků. Krásný Al-de-ba-ran
zmí-ta-ná, ve všem je, já to vím.

B^b maj7 *Cmi7* *F7*

já hledám v listech atlasů, v Al-de-ba-ran chci vstoupit

B^b *Ami7* *G7* *Cmi*

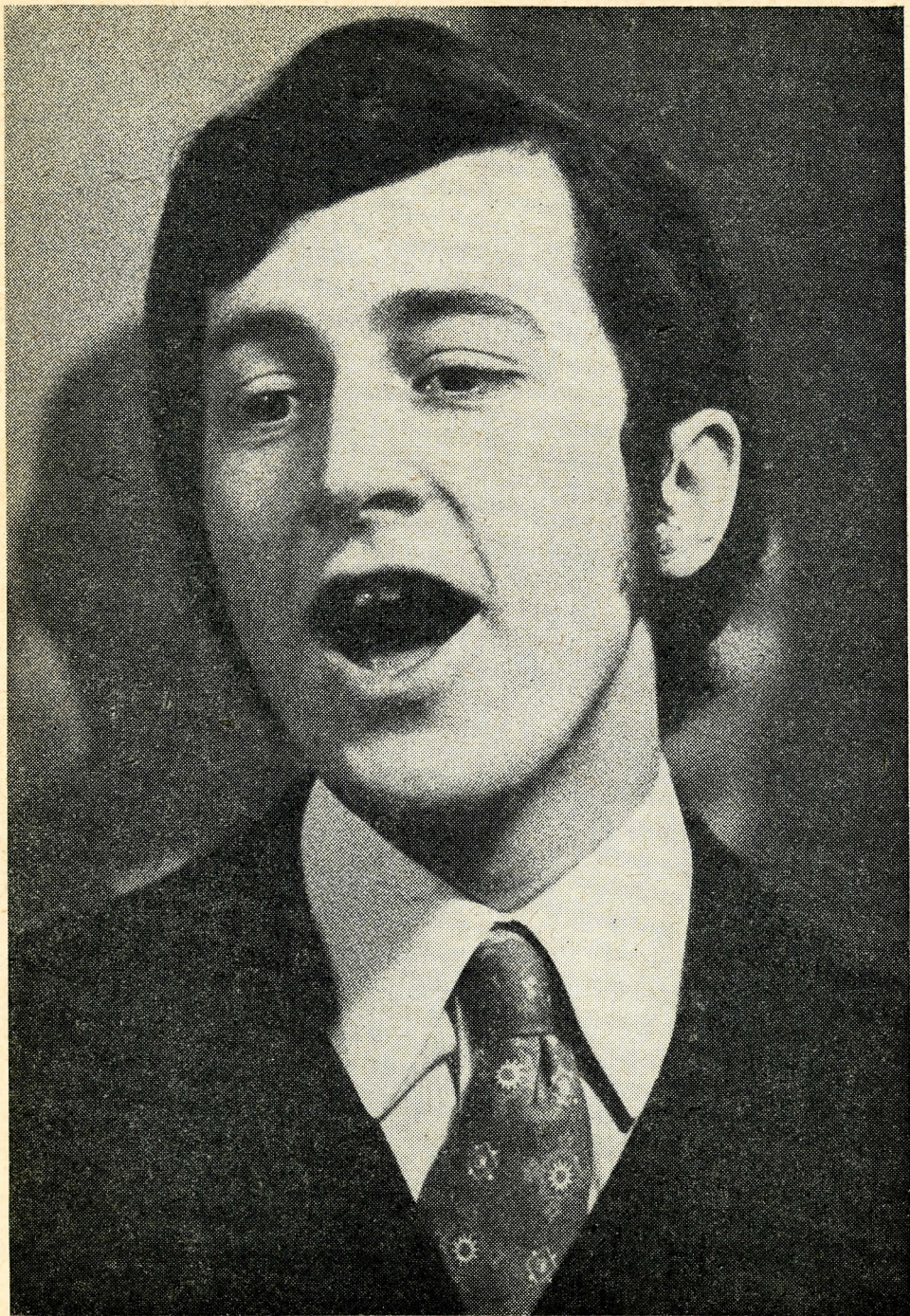
bez víz, bez pasů, Al-de-ba-ran má v so-bě tóny šal-ma-jí,

A^b7 *B^b* *F7* *B^b* *B^b7*

tóny šal-ma-jí, Al-de-ba-ran já hle-dám po-ta-jí,

12. B^b *G^b* *B^b* *F7* *B^b* *D^b* *G^b maj7* *B^b*

jí, tak dál Al-de-ba-ran já hledám po-ta-jí.

KOUPÍM TI ŠŇŮRU

ZPÍVÁ MILAN DROBNÝ

HUDBA: JAROMÍR KLEMPÍŘ / TEXT: PAVEL VRBA

© EDITIO SUPRAPHON, PRAHA – BRATISLAVA 1970

The musical score is written in G major and 4/4 time. It consists of nine staves of music. The lyrics are written below the notes, and guitar chords are indicated above the staff. The score includes a double bar line with repeat signs at the beginning and end of the piece. The lyrics are: Ty máš své mí - ně - ní a já ho prý nezmě - ním, a Ty máš své mí - ně - ní a já jak strom oně - mím, pak já jen prý do - ká - žu lkát. - Když prý jsem bez jmě - ní, jak sám a sám od - chá - zím krást. - Než prý být bez jmě - ní, to já tě jen o - ce - ním, co mám ti dát, co já ti mů - žu dát, já líp, když já zkame - ním, čím mám tě zmást, čím já tě mů - žu zmást, já můžu dát. Koupím ti krás - nou červenou šňů - ru, zko - rálů šňů - ru a můžu zmást. dvouřadou, tou věcí spásnou smažu tvou chmuru, až poznáš, co jen to máš pod bradou, máš pod bradou. La la la simile doufám tě ni - kde pak ne - vo - kra - dou.

NEJSEM KOUZELNÍK

ZPÍVÁ JIŘÍ ŠTĚDRŮN

HUDBA: VLADIMÍR POPELKA / TEXT: VLADIMÍR POŠTULKA

© EDITIO SUPRAPHON, PRAHA – BRATISLAVA 1970

1. Už žád - ná kouzla ne-u-mím, už dáv - no nejsem mág,
2. Svůj plášť jsem molům napospas už dáv - no, dávno dal,

už schá - zí hbitost prstům mým, už zbyl - mi jen ten frak;
už dáv - no jsem svou lampu zhas, už ne - jsem mágů král,

už má hůl - ka ztrácí svou moc kouzel - nou, a - ni ptá - če
zašlou slá - vu sotva ně - kdo o - ce - ní, v cizím há - vu

ne - zaplá - če na - de mnou, už dáv - no kouzla ne-u-mím,
mizím rychle ze scé - ny, už dáv - no jsem svou lampu zhas,

dávno ne - jsem mág. Nejsem kouzelník, - sotva už ti lásku dám,
už je prázdněj sál.

- zvolna ztrácím cvik - ru - ká - vy už prázdný mám. -

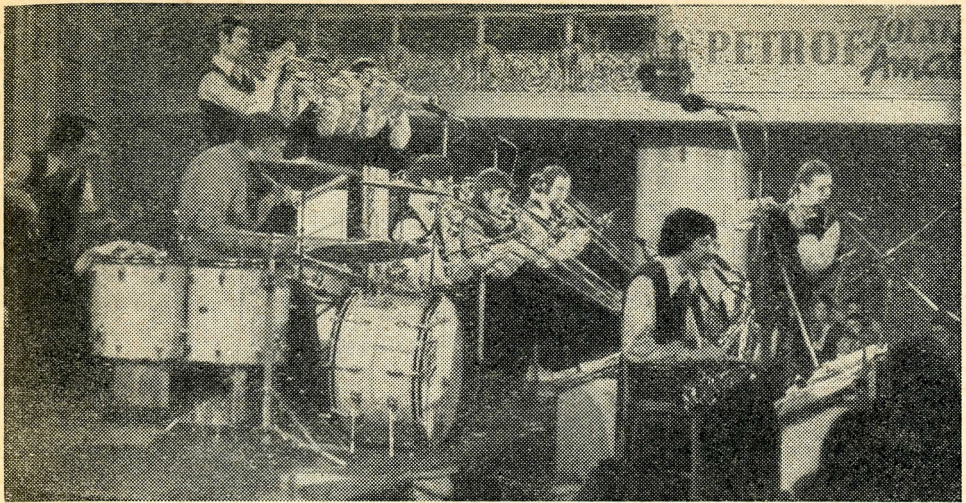
Kde mám lásku vzít, - ne-u-mím už žádněj trik a bohu - dík - už
smířil jsem se, - nejsem kou - zel - ník.

MEZINÁRODNÍ JAZZOVÝ FESTIVAL 1970

FOTO O. JANIŠ

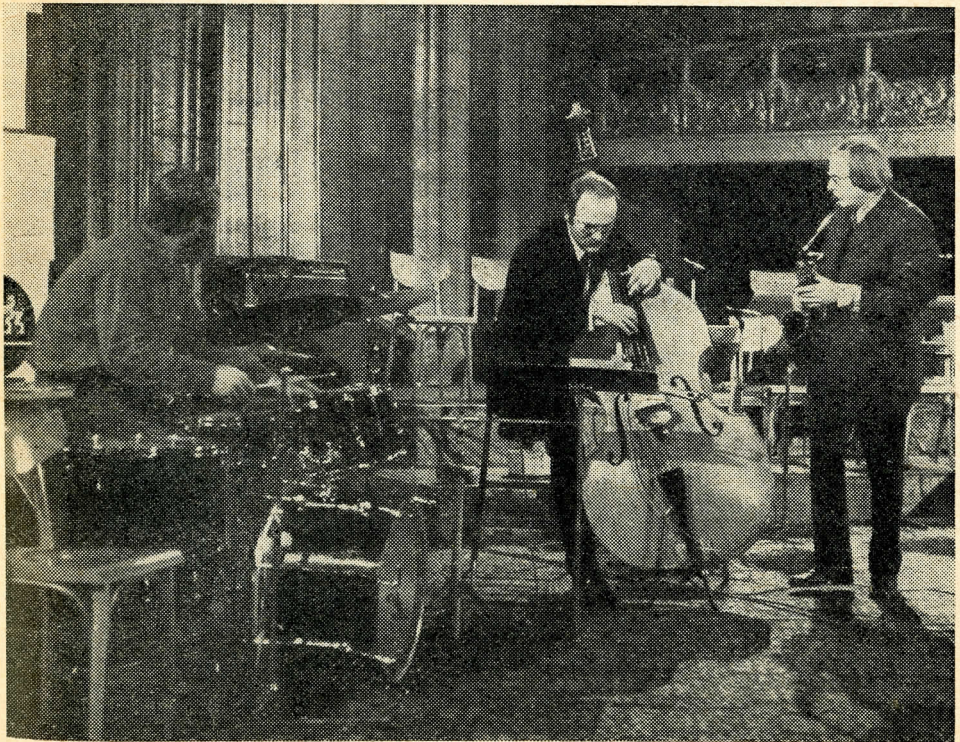
PAT HALCOX

ORCHESTR BUDDY RICHE

TRIO FRIEDHELMA SCHONFELDA

A KAPKY KAPOU

ZPÍVÁ HELENA VONDRÁČKOVÁ

HUDBA: ZDENĚK MARAT / TEXT: ZDENĚK BOROVEC

© EDITIO SUPRAPHON, PRAHA – BRATISLAVA 1970

FOTO PAVEL JASANSKÝ

Moderato beat

A kapky kapou do o-kapů a roklí, - klopy, kabát, všecho
zmoklý, - leč do noty mi káp kapky pád. Do kapot aut ča-pe
kapka tlapkou, chyt si tu svou kapku me-zi kapkou, chyt si tu svou kapku
kapko-lap-kou a buď rád, - že kapky ka-pou
a kdekdo zmokne kradí, pak-li ka-pánek to chladí,
pak vklouzni kloučku, hloub pod ka-bát. My, kapky, kvám spadly
s nebe kvapem, kape-me, kap, kapem pod o-ka-pem, za pří-plášť však ti
ne-na-kapem, - tak buď rád, - že kapky ka-pou.

AZZURRO

ZPÍVÁ ADRIANO CELENTANO

HUDBA: P. CONTE / TEXT: V. PALLAVICINI

© 1968 BY EDIZIONE MUSICALI CLAN S. R. L. – MILANO

PRO ČSSR EDITIO SUPRAPHON, PRAHA – BRATISLAVA 1970

Moderato

Cer-co l'estate tutto l'an-no -eal-l'improv-vi-so - ec-co-la qua
Lei é par-ti-ta per-le spiag-gie - e sono so-lo - quassú incit-ta:
sen-to fischi are soprai tet-ti - un a-reo-pla-no - chce se ne va. Az-
zur-ro - il po-me-rig gioe troppo azzurro, e lun-go per me. Miac
cor-go - di non a-verre piu risor-se sen-za di-te, eal-
lo-ra - io quasi quasi pren-do il treno e ven-go - vengo da te, ma il
tre no - dei de-si-de-ri, - nei miei pen-sie-ri all'in con-tra-rio
va. -va. Az-zur-ro - il po-me-rig gio e troppo az-zurro, e
lun-go per me Miac - cor-go - di non a-
verre piu ri sor-se sen-za di-te. Az-

KARAVANA

HRAJÍ A ZPÍVAJÍ PERPETUAL WAGABOONDS
HUDBA: AMERICKÁ LIDOVÁ / TEXT: JAROSLAV ČVANČARA
© PANTON, PRAHA 1970

Tempo di valse

Dříve než slun-ce nad ú - do - lím začne hrát,
my na ces-tu dlou-hou se
mu - sí - me dát - až kvzdá - lým ho - rám,
- jež ko - bla - kům ční. - Ikdyž ú - na - va
kru - tá již schvá - ti - la nás, na - še vů - le vše
zlé pře - ko - ná, - jde - me dál, - nám za - blou - dit
ne - dá - na ne - be - sích bál: - až sen náš se
spl - ní, - na - jdem zla - tý důl. - Na bře -
zích Sa - cra - men - ta nás ště - s - tí če - ká, - Rep. perdenosti
na bře -

OLYMPIC (FOTO PAVEL JASANSKÝ)

NA TITULU HANA ZAGOROVÁ

rms

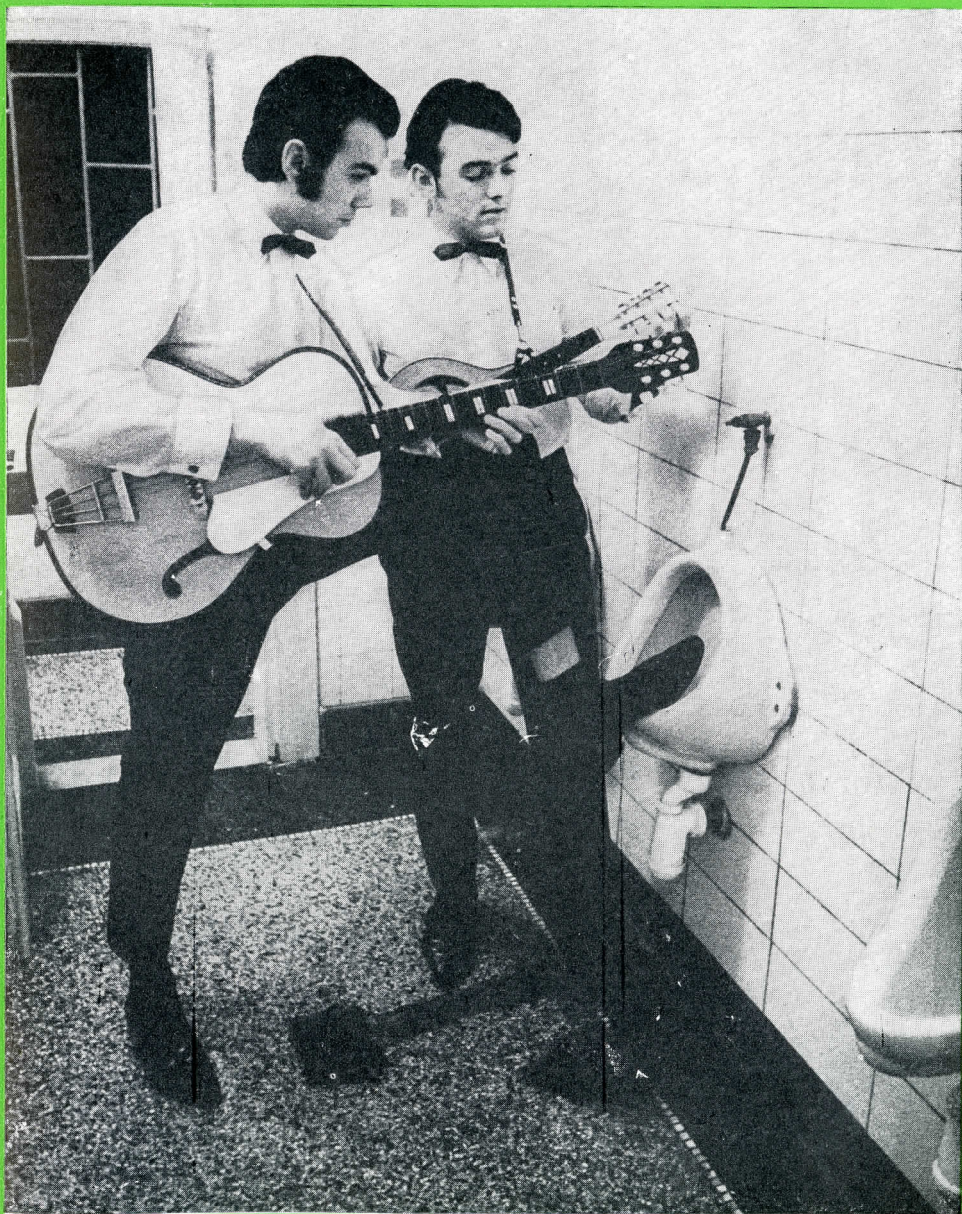
Vydává Orbis, n. p. Redakce: Jiří Beneš (vedoucí redaktor), Pavel Bošek. Grafická úprava: Pavel Jasanský. Technická redakce: Jana Zubíková. Adresa redakce: Praha 2, Vinohradská 2, telefon 22 10 57. Tiskne Státní tiskárna, n. p., závod 2, Praha 2, Slezská 13. Rozšiřuje PNS, objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Vychází měsíčně; cena výtisku 3 Kčs. Toto číslo bylo odevzdáno tiskárně v listopadu 1970. NEOBJEDNANÉ RUKOPISY NEVRACÍME.

© Orbis 1971

Právo k provozování uveřejněných textů zadává Československé divadelní a literární jednatelství, Praha 2, Vyšehradská 28; autorská práva autorů hudebních skladeb chrání Ochranný svaz autorský, Praha 6, Čs. armády 20.

FOTOFÓR

PAVLA JASANSKÉHO
(JIRÍ A PETR TRAXLERI)

rms

Buddy Rich
Foto
Pavel Vácha